

NAŠA UNIVERZITA

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

3

2025/2026

Študentské spolky

3	Editoriál	37	Univerzitný unikát
4	Krátke správy	38	Ocenený projekt ENLIGHT: Netradičné spojenie environmentalistiky s bezbariérovosťou
6	Univerzita žije naplno študentskými aktivitami	40	Z Piešťan do indického paláca
17	Rozhovor: Trápi nás, keď hovoria, že najlepší odišli	42	Rozhovor: Posúva hranice čistenia odpadových vôd
19	ŠRVŠ ako maják nádeje	45	Rektor UK udelil ocenenia za najlepšie dizertačné práce v roku 2025
20	Dávame o sebe vo svete vedieť	46	Knižné tipy vydavateľstva UK
22	UK ovládla Barcelonu a získala zlatý hetrik		
27	Univerzita v sieti		
30	Čistá sila plazmy. Mladí vedci z FMFI UK testujú jej ekologické využitie		
33	Anketa: Erasmus+ at Comenius? Yes, definitely!		
34	Aliancia ENLIGHT oslávila v Bratislave 5 rokov		

EDITORIÁL

Milí priatelia,
tento úvodník píšem vtedy, keď si zvykneme navzájom priať do nového roka – teda začiatkom januára. Uvedomujem si ale, že ho budete čítať v čase, keď sa prajú a neprajú už úplne iné veci; no završenie neškodí priať si len to dobré len tak, nie z titulu akejkoľvek príležitosti. Alebo inak, príležitosť byť prajný je tu vždy, takže vám prajem z dobrého len to najlepšie a z pekného len to najkrajšie počas celého roka 2026.

Zmena formátu nášho univerzitného časopisu so sebou priniesla aj nosné tematické zameranie jednotlivých čísel. Akiste ste zaregistrovali, že nejde úplne o „monotému“, skôr o akési dominantné okruhy, ktorým je (popri ostatnom obsahu) venovaná väčšia pozornosť. Som skutočne rád, že na toto číslo vyšla práve problematika študentských spolkov a ich podpory. Netajím, že je to jedna z vlajkových lodí tohto funkčného obdobia vedenia univerzity.

Systematickú podporu venuje naša univerzita mnohým okruhom, a určite si rovnako zaslúžia našu pozornosť aj širšiu publicitu, no nedá sa (ani v pomerne veľkorysom formáte tohto časopisu) poskytnúť priestor všetkému a všetkým. Spolky sú predsa len istou výnimkou. Nie azda preto, že by bola potrebná propagácia tejto myšlienky (tá je, zdá sa, už pomerne etablovaná a disperzovaná tam, kde je to potrebné), ale kvôli úplne inej veci. Kvôli esencii univerzity, a tou sú a vždy budú ľudia, ktorí tvoria jej obsah, jej líniu, formát i zmysel existencie.

Zmyslom univerzitného bytia sú študentky a študenti. Teda nielen výchova, vzdelávanie a od nich neodmysliteľná veda, ale aj sociálne väzby, túžba ovplyvňovať, skultúrňovať svoje okolie a tým aj celú našu spoločnosť, to je to, čo robí univerzitu univerzitou. Som nadšený a poctený tým, koľko neskonale šikovných, zanietených a v najlepšom zmysle slova uvedomelých mladých ľudí sa koncentruje v tejto inštitúcii. Napĺňa ma to nádejou, že veci predsa len majú zmysel. A ak vás „niečo“ napĺňa nádejou, niet väčšieho zmyslu pre to „niečo“...

Dovoľte mi využiť túto príležitosť a poďakovať sa všetkým mladým ľuďom, ktorí tvoria univerzitné študentské spolky. Vytrvajte, prosím, vo svojom nadšení a entuziazme, sú pre nás všetkých vzpruhou a povzbudením. A ak táto Naša univerzita upriamila pozornosť práve týmto smerom, smerom k vám, „spolkáči“, berte to ako gesto, ktorým univerzita vzdáva hold všetkým, ktorým záleží na veciach vôkol nás.

*Všetko dobré želá
(nielen študentským spolkom)*

Marek Števec
rektor UK

KRÁTKE SPRÁVY

SLOVENSKO SA STALO ČLENOM ORGANIZÁCIE ELIXIR

Slovensko sa stalo najnovším členom ELIXIR, medzivládnej organizácie, ktorá spája zdroje z oblasti biologických vied z celej Európy. Tieto zdroje zahŕňajú databázy, softvérové nástroje, školiace materiály, cloudové úložiská a superpočítače. Cieľom ELIXIR-u je koordinovať tieto zdroje tak, aby tvorili jednotnú infraštruktúru, ktorá uľahčuje vedcom vyhľadávanie a zdieľanie údajov, výmenu odborných znalostí a dohodu na osvedčených postupoch. Dohody o konzorciu s ELIXIR-om podpísalo Ministerstvo školstva, výskumu a mládeže SR. Národný uzol ELIXIR-u bude integrovať odborné kapacity z celého Slovenska, pričom koordinujúcimi inštitúciami sú Univerzita Komenského v Bratislave (prostredníctvom Vedeckého parku UK) spolu s Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Vznik národného uzla predstavuje významný krok k systematickému prepojeniu slovenskej vedeckovýskumnej komunity s európskym ekosystémom vied o živej prírode a vytvára pevný základ pre dlhodobú udržateľnosť, medzinárodnú

spoluprácu a zvýšenie konkurencieschopnosti slovenského výskumu.

ELIXIR je európska distribuovaná výskumná infraštruktúra, ktorá prepája národné uzly a odborné kapacity v bioinformatike, správe a analýze dát z oblasti vied o živej prírode, tzv. „life sciences“. Jej cieľom je zabezpečiť, aby boli biologické a biomedicínske dáta udržateľné, interoperabilné a opakovane využiteľné pre výskum, inovácie a spoločenský prospech.

UNIVERZITA KOMENSKÉHO PARTICIPUJE NA RIEŠENÍ BUDÚCNOSTI JADROVEJ ENERGETIKY

Na pôde Univerzity Komenského v Bratislave sa 15. decembra 2025 uskutočnil okrúhly stôl zameraný na riešenie nedostatku kvalifikovaných odborníkov v oblasti jadrovej odvetvy. Podujatie spojilo zástupcov rezortu školstva, akademickej obce a priemyslu s cieľom pripraviť spoločný akčný plán na podporu vzdelávania, výskumu a prípravy ľudských zdrojov v tejto oblasti. Akčný plán reaguje

na rastúci dopyt po kvalifikovaných odborníkoch v odvetvi, ktoré dnes presahuje rámec energetiky a je kľúčové aj pre medicínu, farmáciu, priemysel či regulačné úrady. Nové projekty vytvárajú potrebu systematickej prípravy tisícok špecialistov – od technikov a inžinierov až po odborníkov na nukleárnu medicínu či radiačnú ochranu. Dokument preto vznikol v úzkej spolupráci so štátnymi a odbornými inštitúciami pôsobiacimi v jadrovom odvetví – od prevádzky a vyradovania jadrových zariadení, cez jadrový dozor a odborný technický výskum až po energetické spoločnosti a univerzity. V SR je akreditovaných niekoľko študijných programov, ktoré sa priamo venujú špecializovanému vzdelávaniu v oblasti jadra. Na UK je napríklad študijný program jadrová a subjadrová fyzika v 2. a 3. stupni štúdia zabezpečovaný Fakultou matematiky, fyziky a informatiky UK. Prírodovedecká fakulta UK poskytuje študijný program jadrová chémia a rádioekológia v 2. a 3. stupni štúdia.

CENA DR. LUDMILY SEDLÁROVEJ-RABANOVEJ MÁ TENTO ROK DVOCH LAUREÁTOV

V desiatom ročníku Ceny Dr. Ludmily Sedlárovej-Rabanovej za výnimočnú publikáciu v biologických vedách sa stali laureátmi ex aequo (rovnakým dielom) Regina Sepšiová a Filip Červenák z Katedry genetiky Prírodovedeckej fakulty UK za práce publikované v časopise *Nucleic Acids Research*. Regina Sepšiová s kolegami identifikovali prvý poly-ADP-ribózopolymérazu (PARP) u askomycetných kvasiniek a popísali jej možnú úlohu v udržiavaní stability genómu. Filip Červenák s kolektívom experimentálne testovali hypotézu vysvetľujúcu princípy koevolúcie telomerických sekvenčii a proteínov, ktoré sa na ne viažu.

MASKOTOM UK BUDE RYS OSTROVID

Univerzita Komenského bude mať po prvýkrát vo svojej histórii oficiálneho maskota. V dvojkolovom hlasovaní akademickej obce si z šiestich návrhov slovenských zvierat získal najväčšiu podporu rys ostrovid. Symbolizuje silu, vytrvalosť, obozretnosť, zvedavosť a prirodzenú dravosť. Zároveň ide o ohrozený druh, ktorého na Slovensku žije len niekoľko stoviek jedincov. Maskot bude prirodzenou súčasťou športových zápasov, dní otvorených dverí, beáňí, veľtrhov, festivalov a ďalších podujatí pre študentov aj verejnosť.

FAKULTA MATEMATIKY, FYZIKY A INFORMATIKY UK OSLÁVILA 45 ROKOV, SPUSTILA FOUCAULTOVO KYVADLO

Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave 26. novembra 2025 oslávila svoje 45. výročie na konferencii MatFyz CONNECTIONS 2025, ktorá spojila akademickú obec fakulty a pozvaných hostí. V pavilóne fyziky v tento deň začalo kmitať Foucaultovo kyvadlo, ktoré je dôkazom otáčania Zeme. Dĺžka jeho závesu je 13 metrov a hmotnosť gule 63 kilogramov.

DEKANI TEOLOGICKÝCH FAKÚLT POKRAČUJÚ VO FUNKCII

Evanjelickú bohosloveckú fakultu UK povedie aj v ďalšom funkčnom období Milan Jurík. Zvolený bol 28. novembra 2025, o funkciu dekana sa uchádzal ako jediný kandidát.

Aj Rímskokatolícku cyrilometodskú fakultu UK naďalej povedie doterajší dekan Jozef Jančovič. Voľby sa na tejto fakulte konali 16. októbra 2025, Jozef Jančovič nemal vo voľbe protikandidáta.

ŠTUDENTKA UK ZÍSKALA OCENENIE ŠTUDENTSÁ OSOBNOSŤ SLOVENSKA

21. ročník súťaže Študentská osobnosť Slovenska spoznal svojich laureátov pre akademický rok 2024/2025. Medzi 13 ocenenými mladými talentmi sa v kategórii Právo umiestnila aj študentka Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave Viktória Virágová. Prestížne ocenenie získala za výskumnú a publikačnú činnosť, ktorá sa zameriava na prierezové témy práva a technológií, ako aj celkovo za vynikajúce študijné a vedecko-výskumné výsledky. Medzi jej hlavné oblasti záujmu patrí regulácia kybernetickej bezpečnosti a hľadanie medzinárodných riešení pre ochranu kritickej infraštruktúry a občanov pred sofistikovanými útokmi. Aktívne sa venuje výskumu v rámci Regulácie automatizovanej dopravy.

FAKULTA MANAGEMENTU UK PATRÍ MEDZI NAJVPLYVNEJŠIE BIZNIS ŠKOLY SVETA

Fakulta managementu Univerzity Komenského v Bratislave dosiahla významný medzinárodný míľnik a získala štyri palmy excelentnosti v globálnom rebríčku Eduniversal 2025. Zaradila sa tak medzi najlepšie hodnotené biznis školy sveta. Dekan fakulty Peter Štarchoň prevzal ocenenie na gala podujatí v dňoch 10. – 13. novembra 2025 v Indore v Indii.

Rebríček Eduniversal hodnotí medzinárodný vplyv, reputáciu, kvalitu partnerstiev a uznanie medzi dekanmi a dekanami popredných obchodných škôl z viac než 150 krajín. FM UK v tohtoročnej edícii povýšili do prestížnej kategórie Top Business Schools with Significant International Influence, čím získala 4 palmy excelentnosti z piatich. „Je to dôkaz, že aj slovenská fakulta dokáže diktovať tempo v európskom vysokoškolskom priestore,“ hovorí dekan FM UK Peter Štarchoň. Fakulta posunula úroveň z troch na štyri palmy vďaka dlhodobému budovaniu medzinárodnej prestíže, rozvoju partnerských sietí v Európe, Ázii, USA a Oceánii, dynamickej mobilite študujúcich a pedagógov a pedagogičiek, ako aj excelentnej výkonnosti vo vedeckom výskume.

Text: Boris
Burdíček,
Eva Kopecká,
Vanessa
Massayová,
Barbora
Tancerová,
Foto: archív
spolkov

UNIVERZITA ŽIJE NAPLNO ŠTUDENTSKÝMI AKTIVITAMI

To, čo si najlepšie zapamätáme, zvyčajne nenájdeme v učebniciach. Aj preto tie najtrvalejšie spomienky na vysokoškolské štúdium mladí získajú v priateľstvách a spoločných zážitkoch, nie na prednáškach.

Skvelým spôsobom, ako k nim prísť, je podieľať sa na aktivitách niektorého študentského spolku.

Za bránami našich fakúlt pulzuje svet plný kreativity, dobrovoľníctva, vzdelávania a priateľstiev.

Od medicínskych spolkov, ktoré pripravujú budúcich lekárov na prax doma aj v zahraničí, cez zubárske turné, spevácke zbory a divadelné súbory až po medzinárodné organizácie, ktoré spájajú kultúry – univerzita je miestom, kde sa rodia priateľstvá a komunity, rozvíjajú zručnosti a vznikajú príležitosti, ktoré otvárajú dvere do sveta.

BRATISLAVSKÝ SPOLOK MEDIKOV: LETNÁ PRAX V EXOTIKE

Majú za sebou viac než storočnú históriu, vyše 300 aktívnych členov a ako jediný študentský spolok na Slovensku sa môžu pochváliť vlastnou budovou priamo v areáli fakulty. Bratislavský spolok medikov (BSM) je pre budúcich lekárov z UK oveľa viac než len administratívnym združením. Je to priestor, kde sa študenti učia šiť rany dávno pred prvou operáciou, kde odbúravajú strach detí z lekárov a odkiaľ vyrazajú na mesačné stáže do krajín, ako sú Brazília či Maroko.

BSM má oproti iným spolkom výhodu, ktorú im závidia kolegovia z celého Slovenska aj Čiech – vlastné zázemie. Vďaka podpore fakulty sídli vo vlastnej budove, ktorá slúži ako bezpečný prístav pre slovenských aj zahraničných študentov všeobecného lekárstva. Tento priestor je centrom všetkého diania – od administratívy, ktorú rieši „malé predsedníctvo“, až po odborné diskusie v rámci „veľkého predsedníctva“. Študenti tu okrem oddychových priestorov, študovne či počítačovej miestnosti nájdu aj kávu zadarmo, priestor na tlač materiálov či požičovňu plášťov.

Činnosť spolku je rozdelená do piatich kľúčových sfér: verejné zdravie, ľudské práva a mier, sexuálne a reprodukčné zdravie (vrátane problematiky HIV/AIDS), vzdelávanie v medicíne a zahraničné stáže. Táto štruktúra umožňuje medikom profilovať sa už od prvého ročníka.

Ak vás láka chirurgia, BSM organizuje populárne kurzy chirurgického šitia. Ak je vaším snom gynekológia, môžete sa zapojiť do osvety o sexuálnom zdraví na základných školách.

„Spolok nám dáva priestor na sebarealizáciu. Keď viem, že chcem robiť chirurgiu, budem sa od prvého ročníka zaujímať o kurzy šitia a neskôr sa môžem stať lektorom pre mladších kolegov,“ vysvetľujú členovia spolku.

BSM sa neobmedzuje len na prácu v areáli fakulty. Ich osvetové kampane nájdete v nákupných centrách počas Dňa diabetu, ale aj v materských školách. Jedným z najobľúbenejších projektov je riešenie „syndrómu bieleho plášťa“ u tých najmenších. Medici chodia do škôlok, kde deťom hravou formou ukazujú fonendoskopy

či injekcie, aby sa prestali báť lekárov. Zároveň sú neoddeliteľnou súčasťou fakulty pri zápisoch, dňoch otvorených dverí či organizácii legendárnych podujatí, ako sú Krst prvákov a Beánia medikov, ktorá býva pravidelne vypredaná.

SVET NA DOSAH RUKY

Pre mnohých je najväčším lákadlom členstva v BSM možnosť vycestovať. Spolok je súčasťou medzinárodnej organizácie SloMSA, vďaka čomu môžu študenti absolvovať mesačné výskumné alebo profesijné stáže po celom svete.

„V zozname máme približne 70 krajín. Naši študenti chodia do Ázie, Južnej Ameriky, Maroka či Egypta, ale aj do Nemecka. Je to skvelá šanca spoznať iný zdravotnícky systém, pričom škola nám to akceptuje ako povinnú letnú prax,“ vysvetľuje predsedníčka spolku Hana Hupejcová.

Zaujímavosťou je bodový systém – body na stáž členovia získavajú za aktivitu v spolku. Ak chodia prednášať do škôl alebo organizujú workshopy, ich šance na vysnívanú krajinu rastú.

PRVÁČKA „BIBLIA“ A PODPORA V ŠTÚDIU

Štúdium medicíny je náročné, a preto Bratislavský spolok medikov vytvoril unikátnu, takmer 90-stranovú prváčku príručku. Obsahuje všetko: od grafických návodov na prihlasovanie sa na skúšky cez MHD spoje k internátom až po špecifiká jednotlivých predmetov.

Okrem toho spolok spravuje digitálne archívy s materiálmi, starými testami a naskenovanými učebnicami, ktoré sa dedia z ročníka na ročník. Pre tých, ktorí preferujú fyzické materiály, BSM prevádzkuje aj vlastný predaj učebníc či pitevných setov.

„Máme riadne platené členstvo, ale aj aktívne členstvo pre tých, ktorí chodia na naše akcie. A potom sú tu alumni – naši absolventi, ktorí sa k nám radi vracajú,“ vysvetľujú predstaviteľky spolku. V priestoroch spolku dokonca usporadúvajú aj odborné večery so špecialistami v neformálnej atmosfére, kde lekár z praxe pri káve vysvetľuje dvadsiatim študentom, o čom je skutočný život anesteziológa či chirurga.

BSM však funguje ako nezisková organizácia s rôznymi úrovňami členstva.

To znamená, že aj keď študent nezaplatí členské, dvere spolku má stále otvorené.

VIAC NEŽ LEN VRTANIE

Slovenský spolok študentov zubného lekárstva nie je na akademickej pôde žiadnym nováčikom – jeho história siaha približne 20 rokov dozadu. Hoci jadro a oficiálne sídlo združenia zostáva v Košiciach, spolok funguje ako živý organizmus prepojený naprieč celým Slovenskom. „Zubári sa často cítia izolovaní. Je nás v ročníku štyridsať, kým medikov štyristo. Mojim cieľom bolo toto zmeniť,“ hovorí Salim Al Khoury, predseda bratislavskej pobočky Slovenského spolku študentov zubného lekárstva (SSSZL).

Salim vysvetľuje, že práve decentralizácia je ich najväčšou devízou. „Každá miestna organizácia je samostatne riadená. Robíme si vlastné aktivity, máme vlastných koordinátorov, hoci niektoré veci máme predpísané z národných smerníc. To nás odlišuje od klasických spolkov medikov – my sme jedna materská organizácia s pobočkami v Bratislave, Martine, Košiciach a najnovšie aj na SZU.“ Zloženie predsedníctva je rôznorodé. Salim je síce piatok, ale jeho kolegovia sú tretiaci, druháci aj prváci.

Za ročný poplatok v cene kávy získavajú členovia prístup k vedomostiam, ktoré sa v skriptách hľadajú ťažko. „Členský poplatok je 5 € za rok, čo je zanedbateľná suma oproti tomu, čo členovia dostávajú. Celá pointa spolku je v tom, že členovia majú vždy výhodnejšie ceny,“ vysvetľuje Salim. „Napríklad, ak organizujeme workshop o výplniach zubov, pre nečlena stojí 15 €, kým pre člena 10 €. Investícia sa teda študentovi vráti už na jednom jedinom workshope. Našich koordinátorov navyše motivujeme – ak na akcii pracujú, majú ju celú zadarmo.“

Spolok spolupracuje so silnými partnermi z dentálneho trhu, čo študentom umožňuje pracovať s materiálmi a nástrojmi, ku ktorým by sa bežne dostali až po štúdiu. „Firmy chcú získať študentov už teraz, preto nám sponzorujú workshopy a dodávajú vybavenie,“ hovorí predseda.

OSVETA A PREVENCIA

Smerom k verejnosti sa spolok najvýraznejšie prejavuje v projekte Spolu za zdravý a krásny úsmev. Ide o turné, kde študenti v bielych plášťoch školila ľudí priamo na námestiach.

„Počas jedenástich dní navštívime 20 miest a školíme ľudí, ako sa majú správne starať o zuby. Naše hlavné poslanie je prevencia. Chceme odovzdať

posolstvo, že zubnému kazu sa dá predchádzať správnym používaním kefy. Verejnosť by nás mala vnímať ako tých, ktorí šíria osvetu, lebo v ambulanciách sa to často kvôli času nedeje.“

Okrem turné realizujú aj menšie projekty – od Mikuláša na detských oddeleniach až po školenia v Národnom ústave detských chorôb, kde sa snažia odbúrať strach zo zubárov už u tých najmenších.

Keď Salim preberal bratislavskú pobočku, spolok trpel slabou komunikáciou s fakultou aj ostatnými študentskými organizáciami. Dnes je situácia iná.

„Náš spolok bol v Bratislave v dosť zlom stave. Mojou prioritou bolo nadviazať komunikáciu s fakultou, najmä kvôli podpore. Nechcel som, mali študenti pocit, že ich fakulta nepodporuje. Dnes je náš dekan proštudentsky nastavený a sme rovnocenným partnerom pri veľkých podujatiach, ako je náš februárový celoslovenský kongres.“

Zubári sa tiež konečne „vynorili“ z tieňa všeobecných medikov. „Predtým figurovali na akciách ako Krst prvékov všetky spolky, len my nie. To som zmenil. Chcel som, aby nás bolo vidieť, lebo hoci nás je menej, sme silná komunita,“ komentuje Salim. Salimovi sa pred koncom štúdia podarilo získať od univerzity peniaze na komunitnú miestnosť, ktorú bratislavskí zubári doteraz nemali. Hoci on sám si v nej kávu či PlayStation už neužije, chce priestor dokončiť, aby sa študenti v Bratislave konečne vyrovnali klubovniam v iných mestách.

FARMÁCIA JE ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Študenti Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa rozhodli, že štúdium samotné sa im máli. Chceli byť súčasťou komunity ľudí, ktorá časť svojho voľného času venuje príprave projektov naozaj širokého spektra, či už ide o vzdelávacie, publikačné, kultúrne alebo zahraničné projekty. Byť členom Slovenského spolku študentov farmácie (SSŠF) prináša študentom mnoho skúseností, ktoré môžu byť kľúčové v hľadaní vlastného poslania, profesijného smerovania a osobnostného rastu.

„Naše projekty by boli neopodstatnené, keby našou súčasťou neboli najmä študenti – členovia, ktorí sa zúčastňujú akcií, pomáhajú s ich prípravou a sú súčasťou celého diania,“ hovorí prezidentka spolku Natália Lisá. Po troch dekádach fungovania zostáva SSŠF pre budúcich farmaceutov bezpečným prístavom a miestom, kde sa teória z prednášok mení na skutočné zážitky.

Hoci jadro aktivít spolku sa odohráva v Bratislave, jeho vplyv siaha ďaleko za hranice hlavného mesta. Organizáciu riadi deväťčlenná správna rada, ktorá tvorí predsedníctvo a zabezpečuje plynulý chod všetkých procesov. Činnosť je rozdelená do štyroch kľúčových sekcií: vzdelávanie, publikácie, zahraničie a kultúra.

„SSŠF tvoria predsedovia sekcií, ktorí vedú svoje tímy a pripravujú akcie, ktoré im prislúchajú,“ vysvetľuje Natália Lisá. Ak máte kreatívnu dušu, sekcia publikácií vám otvorí dvere do redakčnej rady časopisu Farmakoviny, ktorý pripravujú priamo študenti a absolventi fakulty. Nad celým dianím navyše bdejú alumni – bývalí funkcionári, ktorí spolku radia a pomáhajú udržiavať kontinuitu hodnôt, ktoré sa tu budujú už 30 rokov.

Vlajkovou loďou odborných aktivít sú Kariérne dni farmaceutov. Je to najväčší študentský veľtrh pracovných príležitostí (Job Fair) vo svojom odbore na Slovensku.

„Ide o unikátny priestor na stretnutie študenta so svojím potenciálnym zamestnávateľom. Ponúkame študentom široký rozhľad v ich kariérnych príležitostiach, či už ide o verejné lekárne, farmaceutické firmy, priemysel alebo regulačné inštitúcie,“ približuje prezidentka.

Revolučným projektom je však Súťaž v klinických zručnostiach (Clinical Skills Event), ktorá prebieha na národnej úrovni v spolupráci s medikmi. „Podstatou je poukázať na esenciálnu potrebu spolupráce dvoch príbuzných odborov – farmácie a medicíny.

Veríme, že ich efektívne spojenie je budúcnosťou zdravotníctva,“ zdôrazňuje vedenie spolku. V zmiešaných tímoch študenti riešia reálne odborné prípadové štúdie a navrhujú optimálne liečebné riešenia. Pre tých, ktorí chcú vidieť realitu povolania bez príkras, spolok zastrešuje Mentorský projekt (Mentoring Projekt). „Do neho oslovujeme mentorov – profesionálov z praxe. Študenti, teda zverenci (mentees), majú možnosť vybrať si mentora, ktorý ich najviac oslovil. Úlohou mentora je predstaviť svoju prácu a odovzdať skúsenosti, vedomosti a rady,“ vysvetľuje Natália.

Podobne ako medici, aj farmaceuti majú vďaka organizáciám Európska asociácia študentov farmácie (EPSA)

a Medzinárodná federácia študentov farmácie (IPSF) svet na dosah. V rámci Výmenného programu pre študentov (Student Exchange Programme) môžu vycestovať na mesačné stáže do desiatok krajín sveta. Dlhodobou víziou spolku je podľa prezidentky „aj naďalej prinášať študentom možnosti vzdelávania nad rámec učebných osnov a vycestovania do zahraničia“.

Vstúpiť do spolku je jednoduché – stačí vyplniť prihlášku a zaslať ju tajomníčke. „Študent sa od toho momentu stáva platným členom, nemá žiadne konkrétne povinnosti a užíva si všetky benefity, ktoré členstvo ponúka,“ hovorí prezidentka. Spolok však funguje na princípe „čím viac dáš, tým viac dostaneš“. Aktívni členovia, ktorí pomáhajú s prípravou projektov, zbierajú takzvané aktívne body. Tento systém je vysoko motivačný, pretože po ich nazbieraní je možné získať extra body pri podávaní žiadostí o ubytovanie na internátoch.

Spolok však nezabúda ani na psychohygienu. Kultúrny život vrcholí na tradičnom Plese farmaceutov. „Štúdium farmácie je náročné a vyžaduje veľa času, avšak je dôležité dbať aj na oddych, zábavu a socializáciu,“ pripomína prezidentka spolku. „Najväčšou motiváciou sú podľa môjho názoru ľudia. Je príjemné obklopovať sa tými, ktorí majú podobné smerovanie a ambície.“ Po 30 rokoch fungovania zostáva spolok pre študentov farmácie miestom, kde vznikajú priateľstvá na celý život.

V MARTINE TO ŽIJE VĎAKA MARTINSKÉMU KLUBU MEDIKOV

K najaktívnejším a zároveň najväčším študentským spolkom na našej univerzite patrí Martinský klub medikov (MKM), pôsobiaci na Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine. Má vyše 600 členov a aktivity, ktoré robí, majú dlhoročnú tradíciu.

„Tu v Martine sa klubu medikov ani nedá vyhnúť, lebo robí takmer všetko, čo sa tu deje,“ hovorí jeho predsedníčka Janka Dubajová. Je to, samozrejme, spôsobené aj tým, že v Martine bývajú medici študujúci v slovenskom programe takmer všetci na jednom internáte, kde to počas celého akademického roka žije. A za aktivitami sú väčšinou vždy členovia a členky klubu. Oficiálne má MKM vyše 600 členov, členské študent zaplatí len raz, a to v prvom ročníku na celých 6 rokov. Najaktívnejších členov, ktorí chodia napríklad na Valné zhromaždenie a volia predsedníctvo, je asi 150.

ŠPORT, VZDELÁVANIE AJ ZÁBAVA

Jednou z najväčších akcií, ktoré MKM každoročne organizuje, je Martinský beh medikov. Koná sa každoročne v septembri a zabehnúť si prídu bežci nielen z Martina, ale aj z celého Slovenska. Je to charitatívny beh, všetky vyzbierané peniaze zo štartovného alebo od sponzorov vždy putujú niektorému z oddelení Univerzitnej nemocnice v Martine.

Ďalšou veľkou akciou, na ktorej sa MKM podieľa, sú Med Games – súťaž pre medikov a ošetrovateľov z lekárskech fakúlt zo Slovenska a Česka. Počas dvoch dní súťažia v tímoch a testujú svoje teoretické aj praktické vedomosti pri simulovaní reálnych situácií. V poslednom ročníku, ktorý sa konal v novembri 2025, si mohli vyskúšať postup pri hromadnom nešťastí – išlo o útok autom na vianočných trhoch. Budúci zdravotnícki profesionáli si tak nacvičovali triáž, prvú pomoc a ošetrovanie poranení.

Mladí medici a medičky v priebehu celého akademického roka tiež pravidelne robia osvetu medzi verejnosťou. „Takmer každý týždeň chodíme na prednášky,“ hovorí Janka Dubajová. „Navštevujeme školy s našim projektom Nemocnica u medvedíka, základné a stredné školy, školy pre deti s postihnutím. Chodíme prednášať aj dospelým, napríklad do firiem, spolupracujeme s Ligou proti rakovine.“

Správna rada Slovenského spolku študentov farmácie pre akademický rok 2025/2026

Bratislavský spolok medikov pravidelne získava podporu na rozvoj záujmových klubov

Martinskí medici pravidelne organizujú Jarný piknik

Zamerania sú rôzne – napríklad onkologická prevencia, gynekologické témy, zdravý životný štýl a podobne. Stabilná skupina študentiek a študentov vyšších ročníkov tiež robí každý týždeň školenia prvej pomoci priamo na internáte pre mladších študentov. Tí výučbu potom neskôr preberú, takže tradícia pokračuje. „Niekedy je problém nájsť ľudí nie z dôvodu neochoty, skôr je aktivít tak veľa, že je náročnejšie ich pokryť. Na druhej strane, každý si môže nájsť to svoje, čo ho zaujíma. Nie všetci robíme všetko,“ hovorí Janka Dubajová.

Niektoré tradície udržiavané Martinským klubom medikov už majú úctyhodnú históriu, ako napríklad stavanie mája (Letného stromu) pred budovou internátu alebo rozsvietenie vianočného stromčeka (Zimného stromu) počas adventu na tom istom mieste. Nechýba pri tom kapustnica či guláš, o dobrú náladu sa starajú študentské kapely. Výborne funguje spolupráca MKM s fakultou, vedenie podporuje klub finančne aj materiálne a zastrešuje ich aktivity.

Prácu v MKM robia mladí medici dobrovoľne, získajú body na internát či na zahraničnú stáž. Podľa Janky Dubajovej sú však dôležitejšie iné veci ako finančné ohodnotenie. „Práca v spolku každému niečo dá. Buď sa niečo sám naučí, alebo má dobrý pocit z toho, že niečo naučil druhých. Rozvíja to soft skills – empatiu, komunikatívnosť, schopnosť zadeliť si čas. Na medicíne sa musíme veľa učiť a spolkové aktivity ponúkajú možnosť nájsť inú aktivitu, ktorá študenta baví a pri ktorej sa odreaguje.“

SPEV NÁS UČÍ TICHU

Schola cantorum Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre nie je len obyčajným speváckym zborom, ale živým spoločenstvom, ktoré spája hudobné umenie s duchovnou formáciou. Devätnásťčlenný súbor zložený z bohoslovcov Rímskokatolíckej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa venuje pestovaniu gregoriánskeho chorálu, ale aj propagácii súčasnej slovenskej sakrálnej tvorby.

Názov Schola cantorum v preklade z latinčiny znamená „škola spevákov“. Za vznikom speváckeho spolku stoja podľa slov vedúceho zboru Marek Mokoš, „inštrukcie z dokumentu Musicam sacram a z dokumentu Ratio fundamentalis, ktoré priamo hovoria o tom, aby sa na teologických školách a v seminároch viedla formácia a vzdelávanie v liturgickej a sakrálnej hudbe.“ Študenti túto iniciatívu ocenili, sami vraj túžili prehliť svoj vzťah k liturgickej hudbe a krásu posvätné liturgie. „Hlavným poslaním Scholy cantorum je pestovať krásu spevu a rozvíjať duchovnú a liturgickú hudbu v duchu cirkevnej tradície. Snažíme sa naplňať ideál Druhého vatikánskeho koncilu – podporovať aktívnu účasť veriacich na liturgii prostredníctvom hudby, ktorá povznáša srdce k Bohu. Zbor zároveň vníma hudbu ako prostriedok výchovy k vnútornému pokoji, harmónii a spoločenstvu. Naše motto, inšpirované svätým Augustínom, znie: ‚Milujúci spieva,‘ pretože v každom tóne chceme vyjadriť radosť z viery a života,“ opisuje úlohu zboru Marek Mokoš.

VIAC NEŽ UMENIE

Pre členov zboru je pôsobenie v ňom viac než umelecká činnosť. Je to služba, modlitba a forma duchovnej spolupráce. V roku 2025 sa v rámci projektu Rok slovenskej hudby venovali rozvíjaniu kvality a repertoáru zboru, ktorý obohatili o diela súčasných slovenských autorov duchovnej a chrámovej hudby, ako sú Pavol Krška, Juraj Tandler, Ladislav Stanček, Ľuboš Bernáth či Stanislav Šurin. V pláne majú takisto nahráť reprezentačné CD/USB s výberom týchto diel, čím chcú bohoslovcov prispieť k šíreniu slovenského hudobného dedičstva.

Ak niekoho láka stať sa členom, stačí sa ukázať. „Schola cantorum nie je len o speve – je o priateľstve, spoločenstve, o spoločnom raste a o krásе, ktorá sa rodí zo súzvuku hlasov i srdiec. Každý, kto má túžbu prispieť svojím hlasom či hudobným talentom, je vítaný. Veríme, že v speve sa človek učí aj tichu – a práve v ňom často zaznie to najkrásie,“ vysvetľuje vedúci súboru.

Schola cantorum pravidelne sprevádza liturgické slávenia v Katedrále sv. Emeráma a v Kaplnke sv. Gorazda, najmä v utorky, počas sviatkov a každú nedeľu pri adoráciách a slávnostných večerách. Okrem toho zbor obohacuje akademické slávnosti fakulty – imatrikulácie, otvorenie akademického roka či odovzdávanie diplomov absolventom. Každoročne pripravujú aj koncert pre rodičov, pedagógov a dobrodincov fakulty, ktorý je ich prejavom vďaky.

Spevácky zbor RKCMBF UK
Schola cantorum

OD ZOSKUPENIA KAMARÁTOV Z MATFYZU K ÚSPEŠNÉMU SPEVÁCKEMU ZBORU

Vokálno-inštrumentálna skupina Vocalatté vznikla v roku 2011 ako zoskupenie kamarátov na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. Je to komorné zoskupenie, ktoré má podľa okolností od 7 do 27 členov – študentov, absolventov a zamestnancov FMFI UK. Mnohí členovia však nemajú s Matfyzom nič spoločné a sú v zbore jednoducho preto, že ich teší spievanie.

„Spievame štvorhlasné (SATB) aranžmány moderných aj klasických skladieb, a cappella či so sprievodom klavíra, huslí, fláut a iných hudobných nástrojov. Spievame čokoľvek, čo sa nám zapáči – od klasickej hudby cez sakrálnu skladbu, filmovú hudbu a ľudovky až po súčasnú populárnu hudbu. Keď máme príležitosť, veľmi radi spolupracujeme s ďalšími hudobníkmi, kapelami či orchestrom“, vysvetľuje Tomáš Vinař z Vocalatté. V ich repertoári preto nájdete populárne piesne skupín ABBA či Queen, džezové a swingové štandardy, pesničky z populárnych muzikálov, filmovú hudbu, ale aj operné árie, klasické zborové kúsky či zborové úpravy ľudoviek. Verejne začala skupina účinkovať na vernisážach, neskôr pokračovala účasťou na charitatívnych koncertoch, svadbách, univerzitných akciách, ako aj na pravidelných vlastných vystúpeniach. V súčasnosti ich môžete pravidelne počuť na otvorení akademického roka na Univerzite Komenského, na vlastných letných a vianočných koncertoch, ako aj na rôznych podujatiach FMFI UK. Nahrali aj dve vlastné CD (Vocalatté Vianoce v roku 2015 a Vocalatté Zlaté časy v roku 2021). Veľká časť vystúpení zboru Vocalatté sa objavuje aj na platforme YouTube. V roku 2025 umelecké vedenie zboru prebrali Gabriela Vizváry Vávrová a Táňa Hrdinová. Gabriela je absolventkou odboru zborového dirigovania na VŠMU v Bratislave, kde v súčasnosti pokračuje v doktorandskom štúdiu. Táňa taktiež študuje na VŠMU a venuje sa najmä kompozícii. Zoskupenie navštevuje raz týždenne na FMFI UK v Mlynskej doline a nových členov prijíma vždy na začiatku nových projektov, zvyčajne v priebehu januára a septembra.

SPOLOK, KDE SA DÁ ZAŽIŤ SVET AJ DOMA

Erasmus Student Network je medzinárodná organizácia, ktorú už pred tromi desaťročiami založili samotní bývalí účastníci medzinárodných mobility cez program Erasmus. Funguje na princípe „študenti pomáhajú študentom“ – dobrovoľníci z radov domácich študentov sa venujú tým, ktorí do krajiny prišli na mobilitu. Dnes sekcie ESN nájdeme v 40 krajinách, nielen v Európe. Misiou ESN je „Enrichment of society through international students“, teda obohatenie spoločnosti prostredníctvom medzinárodných študentov.

V Bratislave pôsobia tri sekcie Erasmus Student Network – na Univerzite Komenského, Slovenskej technickej univerzite a Ekonomickej univerzite. Simona Cesnáríková, študentka 2. ročníka na Fakulte managementu UK, je aktívna v sekcii ESN CU (Comenius University) od prvého ročníka. Podieľa sa na organizovaní života erasmákov na našej univerzite a pôsobí ako manažérka komunikácie. „ESN CU nechýba na každoročnom Welcome Day, kde univerzita víta študentov programu Erasmus. Dáme im vedieť o našej činnosti. Pravidelne organizujeme rôzne akcie, každý týždeň ich je niekoľko“, hovorí. „Máme športové aktivity, ako futbal či turistiku, umelecké – napríklad maľovanie na plátna, vyrábanie náramkov, a kultúrne – chodíme do Slovenskej národnej galérie či do divadla. Organizujeme aj zábavné kvízy, karaoke, či hranie stolových hier.“ K najpopulárnejším aktivitám patria tie spojené s jedlom. „Hneď na začiatku semestra berieme nových študentov a študentky do reštaurácie na tzv. Slovak Dinner, kde môžu ochutnať naše tradičné jedlá. Na International Dinner zase každý môže pripraviť a priniesť svoje jedlo a ochutnať špeciality z iných krajín“, opisuje Simona. Obľúbené sú aj výlety mimo Bratislavu – vďaka ESN CU zahraniční študenti navštívili Trnavu, Trenčín či Vysoké Tatry. Komunikácia prebieha najmä cez WhatsApp, kde pre študentov na začiatku semestra vytvárajú skupinu, do ktorej sa môžu pridať. Dostávajú cez ňu informácie o aktivitách, ale zároveň v nej môžu medzi sebou komunikovať alebo kľásť akékoľvek otázky, ktoré počas pobytu majú. Práca s mladými z celej Európy je podľa Simony veľmi zaujímavá – dobrovoľníci ESN musia byť pripravení na kultúrne

rozdiely či rôzne temperamenty. Majú preto svoje triky. „Naozaj platí, že niektoré národnosti berú čas trochu voľnejšie. Začiatok eventu preto niekedy ohlásime aj o polhodinu skôr, ako naozaj začne.“

Ako sa mladým ľuďom zo zahraničia u nás páči? Podľa Simoniných skúseností väčšinou priznávajú, že Bratislava nebola ich prvou voľbou na mobilitu, ale vždy sú nakoniec s pobytom spokojní. Oceňujú najmä centrálnu polohu Bratislavy – robia si výlety do Viedne, Prahy, Budapešti, ale aj ďalších európskych miest. ESN CU má približne 20 dobrovoľníkov. Prácu majú rozdelenú – majú prezidenta, pokladníka, manažéra komunikácie či jednotlivých akcií. Viac ochotných mladých z radov domácich študentov by určite privítali. Byť aktívny v takejto medzinárodnej organizácii má podľa Simony množstvo výhod. „Je to skvelý spôsob, ako si zlepšiť komunikačné a organizačné schopnosti, angličtinu, a zároveň získať nové priateľstvá a zážitky. Všetkým študentom odporúčam, aby sa zapojili do nejakého spoločného života. Samozrejme, odporúčam hlavne ten náš!“ Simona tento semester strávi na Erasmus mobilite na Cypre. „Určite budem sledovať, ako funguje ich ESN, a prinesiem odtiaľ nejaké nové nápady.“

TROJSTEN POMÁHA POPULARIZOVAŤ VEDU

O Trojstene sme v Našej univerzite podrobnejšie písali v čísle zo septembra 2025. Funguje už vyše 30 rokov, vysokoškolská a vysokoškolskí v ňom pripravujú rozličné aktivity pre žiakov a žiačky stredných a základných škôl.

Začiatky sú spojené korešpondenčnými seminármi z matematiky, fyziky a programovania. Neskôr sa pridali sústreďovania pre najlepších riešiteľov. Študenti „matfyzu“ sú podpísaní pod organizáciou aj tímových súťaží Náboj a Náboj Junior, ktoré podľa slovenského vzoru už robia aj v Českej republike, v Chorvátsku, Belgicku, Holandsku či Španielsku. Členovia Trojstenu každý rok v lete na štyri týždne vítajú žiakov priamo na fakulte na letnej škole či letnom tábore a v decembri sa zase konajú Akadémie Trojstenu. Zanietenosť vysokoškolákov z Trojstenu pomáha zblížovať fakultu so záujemcami o štúdium a pomáha popularizovať vedu. Matúš Hladký z Trojstenu vidí najväčší prínos spolktovej činnosti v budovaní komunity: „Mnohí z nás nemajú v bezprostrednom okolí človeka, s ktorým by sa mohli o svojich záujmoch porozprávať na úrovni, ktorú dosiahli. Naše semináre dávajú možnosť nájsť si podobných kamarátov.“

SPOLKY MAJÚ AJ HISTORICI A HISTORIČKY

Katedry histórie na Pedagogickej aj Filozofickej fakulte UK majú svoje spolky. Z obľúbenej záľuby tvoria priateľstvá, zážitky a užitočné projekty.

SPOLOK MLADÝCH HISTORIKOV

Spolok mladých historikov na Pedagogickej fakulte UK vznikol v r. 2023. Funguje iba na to, aby si tam študenti chodili po body na získanie internátnej izby? „Máme aj členov, ktorí sú zapísaní v tabuľke a nie sú aktívni, ale máme aj takých, ktorí sú na každom podujatí,“ hovorí predsedníčka spolku Monika Matúšová. Do druhej kategórie patrí podpredsedníčka Júlia Zlúkyová, ktorá na internáte nebýva a medzi skupinu mladých nadšencov dejín vstúpila z číreho záujmu. Rovnako je na tom Filip Rašlík: „Chcel som nájsť takých istých bláznov do histórie, ako som ja!“ Spolok pravidelne organizuje filmové premietania, najmä historických filmov. „Ukážeme si, čo je tam vyobrazené dobre, a čo, naopak, historicky nepresne. Vďačíme za to našim pedagógom, ktorí si vždy nájdú čas na prípravu prezentácie a diskutujú s nami – je dobré vedieť, že historické filmy, aj keď sú dobre natočené, majú svoje chyby.“ Chodia tiež na exkurzie, boli napríklad vo Viedni. Členovia spolku sa snažia popularizovať históriu na sociálnych sieťach, kde uverejňujú príspevky o dôležitých udalostiach. Okrem toho sa angažujú v celoslovenskom projekte, ktorého cieľom je zlepšiť povedomie o vynálezcovi Jozefovi Murgašovi, ktorý vymyslel prvé zariadenie na bezdrôtovú telegrafickú komunikáciu. Ak sa niekto chce pridať do tohto zoskupenia, dvere má otvorené. Prioritne je pre študentov Katedry histórie a didaktiky dejepisu Pedagogickej fakulty UK, ale ak by mal záujem niekto z iných katedier a fakúlt, predsedníčka Monika sa s ním o tom rada porozpráva. Na filmové večery chodia aj ľudia, ktorí do spolku nepatria. A čo spolok prináša bežnému členovi? „Poskytuje úplne iný pohľad na školu a históriu. Škola nie je iba o učení, ale aj o tom, aby sme sa zabávali. Najväčším prínosom sú kontakty. Keď sa stretávame, nehovoríme spolu len o histórii, ale aj o živote – tvoríme priateľstvá. Ostatné aktivity sú len ďalším bonusom,“ vraví Filip.

FONS NA FILOZOFICKEJ

Spolok Fons je študentský spolok histórie pri FiF UK. „Naším cieľom je vytvárať spoločný priestor predovšetkým pre študentov histórie, učiteľských kombinácií s históriou, archívnicku, muzeológiu a ďalších príbuzných odborov na katedrách filozofickej fakulty. Zároveň však privítame aj študentov z iných odborov a fakúlt, pokiaľ majú o spolok záujem,“ hovorí za predsedníctvom spolku Michal Ťapák. V tomto spoločnom priestore majú študenti možnosť komunikovať, vzájomne sa informovať a podieľať sa na organizovaní aktivít, ktorých cieľom je spríjemniť štúdium prostredníctvom podnetných a zaujímavých podujatí. Organizujú napríklad vedomostné kvízy, filmové premietania či mikulášsku burzu kníh. Spolupracujú pri organizácii rôznych fakultných podujatí. „Ide napríklad o katedrovice spojené s pasovaním prvákov, dni otvorených dverí alebo vedecké konferencie. Z aktivít sú jednoznačne najúspešnejšie vedomostné kvízy, ktorých témou je história, víťazný tím môže vyhrať poukážku do kníhkupectiev.“ Prečo by sa mali zapojiť aj ostatní študenti a študentky? „Najviditeľnejším prínosom je možnosť spoznať nových ľudí a nadviazať priateľstvá. Okrem toho však členstvo ponúka príležitosť rozvíjať organizačné zručnosti, naučiť sa robiť kompromisy pri rozdielnych predstavách o podobe aktivít a pochopiť logistické súvislosti spojené s ich organizáciou. Zaujímavé je aj sledovať, o čo majú študenti záujem a o čo naopak nie, a učiť sa vytvárať podujatia, ktoré ich dokážu osloviť,“ hovorí Michal.

DIVADLO NA UK

Študentský divadelný súbor ActofKAA už 14 sezón prináša na pôdu Filozofickej fakulty Univerzity Komenského krásu a remeslo anglického divadla. Pre študentov Katedry anglistiky a amerikanistiky FiF je to viac než len krúžok – je to priestor, kde sa jazyková prax mení na umelecký zážitok.

Názov ActofKAA je skratkou pre „Actors of KAA“ (katedra anglistiky a amerikanistiky). Súbor vznikol v roku 2011 z iniciatívy študentov, ktorí chceli vzdať hold anglickej divadelnej tradícii. Dnes patrí k najstarším klubom na fakulte a teší sa vernej fanúšikovskej základni.

Jedinou podmienkou pri výbere textov je angličtina. Súbor zvyčajne pripravuje aspoň jednu dvojdejtovú celovečernú hru za semester, no nezabúda ani na nováčikov. Pre nich organizujú obľúbenú Sketch Show, kde v krátkych scénkach dostáva priestor nová generácia talentov. ActofKAA nie je len o hercoch na javisku. Súbor funguje ako komplexný mechanizmus so základným a propagačným tímom, kde študenti uplatňujú svoje zručnosti v šití, dizajne, scénografii či fotografii. Najväčší úspech v histórii súboru prišiel v zime 2023 s inscenáciou detektívky Agathy Christie „A neostal ani jeden“ (And Then There Were None). „Bol to náš najúspešnejší projekt vôbec. Pre všetkých zúčastnených hercov to bol posledný rok na univerzite, tak sa rozhodli zariskovať a oslovili divadlo DPOH. Predstavenie sme beznádejne vypredali – predalo sa viac ako 400 lístkov a dokonca sme dostali druhý termín. Úspech spočíval v popularite hry, ale aj v talente našich hercov, ktorí ju pripravili za rekordné tri mesiace,“ spomína členka súboru Maryna O. Kuzina.

ActofKAA žiari na veľkých pódiiach minimálne trikrát do roka pod hlavičkou Filozofickej fakulty UK. „ActofKAA je jedno ducho klenotom v korune fakulty. Máme vlastných autorov, hercov a remeselníkov, ktorí vytvárajú jedinečné kostýmy, zápletky a vystúpenia. Prinášajú slávu našej univerzite a okrem veľkých projektov pripravujeme aj mnoho malých hier exkluzívne pre študentov a členov fakulty,“ vysvetľuje Maryna.

Vo februári a marci sa nová generácia hercov predstaví v Moyzesevej sieni s celovečernou Sketch Show. Pôjde o sedem krátkych hier – od komédie cez tragédiu až po drámu. ActofKAA tak pokračuje vo svojom poslaní: spájať lásku k anglickému jazyku s poctivým divadelným remeslom a vytvárať priestor, kde študentská vášeň prerastá hranice bežnej mimoškolskej aktivity.

Trojsten získal v roku 2025 finančnú podporu 2 300 eur na fototechniku

Folklorný súbor Gymnik organizoval vďaka podpore rektora UK výročné slávnosti

Študentské divadlo ActofKAA pripravuje predstavenia v anglickom jazyku

ŽENY V PRÁVE BUDÚ RIEŠIŤ AJ MENŠTRUAČNÉ POMÔCKY

Študentský spolok Ženy v práve na Právnickej fakulte UK prináša dôležité zmeny do akademického prostredia. Iniciatíva podporuje ženy v právnom odbore a bojuje proti tabuizovaným témam.

„Prvotný impulz prišiel začiatkom tohto akademického roka po tom, čo viaceré z nás absolvovali zahraničný pobyt v rámci projektu Erasmus+“, uviedla Barbora Budzáková, jedna z iniciátoriek. Spolok sa venuje najmä podpore a združovaniu žien v práve, networkingu s odborníčkami z praxe, organizácii vzdelávacích a komunitných podujatí a osvete o témach, ktoré sa často prehliadajú, ako napríklad násilie páchané na ženách, sexuálne obťažovanie či menštruačná chudoba. Budzáková zdôraznila, že „cieľom je vytvoriť bezpečné a inšpiratívne prostredie, v ktorom sa môžu prepájať študentky a ženy pôsobiace v právnej praxi, vzdelávať sa a spoločne rásť. Vnímame potrebu dostať do verejného priestoru viac žien, čím by sa rozvíjalo povedomie o témach, na ktoré sa v spoločnosti často zabúda, alebo je ich relevantnosť spochybňovaná.“

Členstvo zatiaľ tvoria študentky, ktoré pomáhajú s organizáciou projektov. Doteraz zrealizovali edukačnú kampaň k Medzinárodnému dňu za odstránenie násilia páchaného na ženách prostredníctvom príspevkov na sociálnych sieťach a poskytnutím oranžových stužiek ako symbolu šírenia povedomia o tejto téme ďalej. Zúčastnili sa aj na vianočnom večierku fakulty, kde pripravili kvíz a prispeli knihami do knižnej burzy určenej na charitatívne účely. „Počas letného semestra plánujeme viacero diskusií a workshopov, rozbiehame knižný klub a aj náš projekt Period. venujúci sa menštruačnej chudobe, na ktorý nám univerzita poskytla finančný príspevok,“ povedala B. Budzáková.

Získané zdroje iniciátorky projektu plánujú využiť najmä na nákup menštruačných potrieb a umiestniť ich na ženských toaletách v budove univerzity na Šafárikovom námestí. „Zabezpečovanie týchto potrieb je na zahraničných univerzitách bežnou praxou. Tento pohľad by sme chceli priniesť aj na našu univerzitu. Toto opatrenie má predchádzať vylúčeniu študentiek z vyučovacieho procesu a zabezpečiť im rovnaký prístup k vzdelávaniu“.

Vedľa nádob s pomôckami budú umiestnené edukačné plagáty, ktoré zároveň poslúžia na získavanie presných dát o menštruačnej chudobe v akademickom prostredí. Prostredníctvom QR kódu získajú dáta na ďalšie spracovanie a potenciálne využitie na písanie odborných prác. „Okrem toho by sme radi zorganizovali aj diskusiu s odborníkmi a odborníčkami z radov pedagógov a pedagogičiek, aby sme problematiku priblížili širšej akademickej obci... Táto iniciatíva prispieva k podpore rovnosti prístupu k vzdelaniu a k prezentácii univerzity ako modernej a inkluzívnej inštitúcie, ktorá reaguje na potreby svojej študentskej komunity,“ dodala Barbora Budzáková.

AKO ZÍSKAŤ POPORU PRE SPOLOK? NAJČASTEJŠIE OTÁZKY S ODPOVEĎAMI

Univerzitný život bol odjakživa spojený s aktivitami študentských spolkov. Mnohé univerzity sú hrdé na ponuku formálnych aj menej formálnych aktivít, ktoré dopĺňajú oficiálne kurikulum a dávajú mladým ľuďom priestor na seberealizáciu. Aj na Univerzite Komenského v Bratislave ich vnímame ako jeden z pilierov živého akademického prostredia. V tejto časti prinášame odpovede na najčastejšie otázky k podpore študentských spolkov.

Ako vznikla schéma podpory študentských spolkov?

Spolky vytvárajú priestor na rozvoj mäkkých zručností, budovanie vzťahov, angažovanosť študentov a pocit spolupatričnosti s univerzitou. Rektor Marek Števec inicioval schému systematickej podpory takýchto aktivít v roku 2021.

Kto sa môže prihlásiť?

Študentským spolkom sa na účely podpory rozumie nezisková organizácia, občianske združenie či iná forma organizácie, bez ohľadu na právnu subjektivitu, vykonávajúca činnosť na UK alebo ktorejkoľvek z jej fakúlt, v ktorej majú prevažné zastúpenie študenti a študentky UK. Činnosť spolku a jeho aktivity musia byť zamerané a slúžiť na podporu akademických, športových, kultúrnych, umeleckých, spoločenských či

Vďaka finančnej podpore rektora vznikla na EBF UK nová posilňovňa

komunitných činností a iných záujmových činností nášho študentstva. Nemusí ísť o formálnu organizáciu, peniaze vypláca univerzita cez fakulty.

Aká vysoká je podpora?

Celková suma dosiahla minulý rok 30 tisíc eur. Najvyššiu dotáciu získal projekt speváckeho zboru Schola cantorum vo výške 4 300 €, najnižšia suma na projekt bola 200 €.

Podľa čoho sa zdroje pridelujú?

Projekty vyberá návrhová komisia, ktorá predkladá návrh rektorovi. Predsedom komisie je prorektor pre vonkajšie vzťahy a je v nej zastúpené aj študentstvo. Komisia sleduje predovšetkým dosah na študentskú komunitu, mieru zapojenia študentov, zmysluplné využitie voľného času. Cieľom je, aby mala podpora čo najväčší pozitívny dosah. Dôležitými kritériami sú obsahová stránka projektu, rozpočet, realizovateľnosť aj prínos pre univerzitu. Komisia sa snaží o maximálnu férovosť a otvorenosť voči rôznym typom aktivít – akademickým, kultúrnym, športovým aj komunitným.

Kedy sa podávajú žiadosti?

Výzvu na predkladanie žiadostí pre študentské spolky vyhlasuje univerzita na začiatku akademického roka, termínom predkladania ponúk je koniec októbra.

Aké konkrétne príklady projektov získali v minulosti podporu?

Veľa žiadostí prichádza každoročne z Farmaceutickej fakulty UK a z oboch lekárskejších fakúlt – ich spolky majú dlhoročnú tradíciu, robia zmysluplné aktivity, a vedia podávať kvalitne vypracované žiadosti. Minulý rok získal podporu napríklad legendárny spolok Trojsten z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK, ale aj projekt Právnickej fakulty UK zameraný na menštruačnú chudobu. Počas piatich rokov fungovania výzvy získali podporu rôzne odborné konferencie, kariérne dni, diskusné podujatia organizované samotnými študentmi, ale aj vzdelávacie workshopy a tréningy zamerané na rozvoj praktických zručností. Často sa hlásia aj simulácie medzinárodných inštitúcií, kde si študenti vyskúšali rokovania v úlohách diplomatov či zástupcov štátov. Podporu získali aj športové turnaje, kultúrne podujatia, charitatívne aktivity či komunitné projekty prepájajúce študentov naprieč fakultami.

Aké najväčšie chyby robia žiadatelia?

Najnižšie hodnotenie získavajú žiadosti, z ktorých nie je jasné, na čo presne majú zdroje slúžiť. Komisia vždy odporúča uviesť čo najviac detailov. Často sa vyrádzujú žiadosti, ktoré sú neprimerane vysoké, alebo ide o podporu iných aktivít, napríklad výskumných. Mnohé žiadosti si pýtajú zdroje na položky, ktoré by mohli pomerne ľahko získať zadarmo, buď od svojich fakúlt, či cez sponzorov typu „in-kind“. Komisia často diskutuje aj o tom, či je projekt izolovaným „výstrelom do tmy“, alebo nadväzuje na zdravú tradíciu, alebo má potenciál naštartovať aktivitu, ktorá novú tradíciu vytvorí.

Čo nasleduje po pridelení finančnej podpory?

Študentské spolky sú povinné použiť prostriedky účelovo a transparentne. Zároveň sa snažíme, aby administratívne nároky nebrzdili kreativitu. Dôležité je, aby sa projekty skutočne zrealizovali a aby študenti a študentky videli, že ich nápady majú zmysel a podporu zo strany univerzity. Od spolkov vyžadujeme vypracovanie finálnej správy, ale aj fotografie či krátke videá, a zoznam postov na sociálnych sieťach, aby sme videli dosah ich aktivít.

Kde môžem získať ďalšie informácie?

Príslušný vnútorný predpis, ale aj výzvy a zoznam podporených projektov nájdete na stránke <https://uniba.sk/o-univerzite/uradna-vyveska/podpora-studentskych-spolkov/>. Výzvu na predloženie projektov v roku 2026 zverejníme na prelome septembra a októbra na stránke www.uniba.sk a cez sociálne siete. V prípade konkrétnych otázok kontaktujte prorektora pre vonkajšie vzťahy.

ĎALŠIE ŠTUDENTSKE SPOLKY A ZDRUŽENIA NA UK

- **Spolok J. M. Hurbana** – Evanjelická bohoslovecká fakulta UK
- **Európske združenie študentov práva (ELSA)** – Právnická fakulta UK
- **Bratislavský filozofický krúžok** – neformálna iniciatíva študentstva Katedry filozofie a dejín filozofie Filozofickej fakulty UK
- **Centrum Univerzitnej Pastorácie, fakultný duchovný spolok** – Jesseniova lekárska fakulta UK
- **Digital Marketing Club** – Fakulta managementu UK
- **ITX CLUB** – Fakulta managementu UK
- **Folklorný súbor Gymnik** – Fakulta telesnej výchovy a športu UK
- **Spevácky zbor Comenius** – Pedagogická fakulta UK
- **PriF UK Sustainability**
- **Slovenský spolok študentov prírodných vied**
- **Insight** + spolok na Katedre psychológie FiF UK

Mnohé spolky sú otvorené aj členom z iných fakúlt, niektoré aj zamestnancom či záujemcom z prostredia mimo univerzity. Na niektorých fakultách fungujú ako spolok aj študentské časti akademického senátu.

Ste aktívni študenti a študentky, máte svoj spolok či združenie a nespomenuli sme vás? Ozvite sa nám do redakcie, radi sa k vám prideme pozrieť.

Slovenský spolok študentov farmácie pravidelne vydáva časopis Farmakoviny

Erasmus Student Network organizuje aktivity pre medzinárodných študentov

Vďaka podpore rektorátu nanovo zariadili miestnosť ŠČ AS v Martine

GRANTY PRE SPOLKY

Rok 2021

Celková suma 28 052,56 €

Podporené spolky: SSŠF, Katedra zoológie, Gymnik, Slovenský spolok študentov zubného lekárstva, Comenius esport, BSM, Speleoklub UK Bratislava, FSEV – Európske štúdiá, SEJK – Klub bratislavských maďarských medikov, Spolok J. M. Hurbana, Časopis ADSUM RKCMBF UK, Digital Marketing Club, Box Club Družba 17, MKM, ŠKAS FMFI UK

Rok 2022

Celková suma 25 010,00 €

Podporené spolky: Slovenský spolok študentov farmácie, Bratislavský spolok medikov, SEJK, MKM, Študentská časť AS UK, Katedra zoológie PriF UK Bratislava, SSŠZL, ActofKAA, Trojsten

Rok 2023

Celková suma 25 000,00 €

Podporené spolky: SSŠF, MKM, Gymnik, BSM, SEJK – Klub bratislavských maďarských medikov, SloMSA – Slovenská asociácia študentov medicíny, PriF UK Sustainability, Katedra zoológie PriF UK Bratislava, Stála komisia pre pohlavné a reprodukčné zdravie (SCORA), OZ Otvorené dvere, Horolezecký klub Filozof Bratislava, Študentské divadlo ActofKAA, ŠČAS FSEV UK, Spolok mladých historikov

Rok 2024

Celková suma 29 141,00 €

Podporené spolky: SSŠF, Spolok mladých historikov pri Katedre histórie PdF UK, BSM, Spolok J. M. Hurbana, Martinskí medicí, SloMSA – Slovenská asociácia študentov medicíny, Trojsten, MKM, Slovenský spolok študentov zubného lekárstva, SEJK – Klub bratislavských maďarských medikov, OZ Otvorené Dvere, Športový spolok študentov, pedagógov a priaznivcov PdF UK, Prírodovedecká fakulta UK, ŠČAS JLF UK

2025

Celková suma 30 107,00 €

Podporené spolky: SEJK – Klub bratislavských maďarských medikov, Schola cantorum RKCMBF UK, Slovenský spolok študentov zubného lekárstva, BSM, ŠČAS FSEV UK, SSŠF, Ženy v práve – Právnická fakulta UK, Katedra zoológie, MKM, Martinskí medicí, Erasmus Student Network Comenius University, Trojsten

ROZHOVOR

Text: Barbora Tancerová
Foto: Michal Valentin

TRÁPI NÁS, KEĎ HOVORIA, ŽE NAJLEPŠÍ ODIŠLI

Študentská rada vysokých škôl je hlasom všetkých študentov na Slovensku – oficiálne zastupuje ich záujmy pred štátom, advokuje za lepšie podmienky a otvára témy, ktoré sa dotýkajú každodenného života na univerzitách. Od kvality internátov cez duševné zdravie až po zásadné zákony, ktoré formujú vysoké školstvo. Ako sa študentský hlas presadzuje v praxi, čo dnes trápi mladých ľudí, prečo je dôležité, aby sa študentský život na univerzity vrátil, o tom sme sa rozprávali s predsedom ŠRVŠ – študentom 6. ročníka všeobecného lekárstva na Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine Patrikom Prístupným, ktorý si popri náročnom štúdiu nachádza čas aj na reprezentáciu tisícov svojich rovesníkov.

Ako vysvetľujete kamarátom či spolužiakom, čo je Študentská rada vysokých škôl?

Jednoducho – sme študentský hlas. Sme jednou z troch oficiálnych reprezentácií vysokých škôl na Slovensku pred orgánmi štátu. Zamestnancov zastupuje Rada vysokých škôl, vedenie VŠ Slovenská rektorská konferencia a my zastupujeme študentov. Sme zriadení zo zákona, aby sme prinášali študentský pohľad na veci, ktoré sa týkajú vysokých škôl. Snažíme sa presadiť čo najlepšie podmienky pre študentov na Slovensku. Vôbec sa nebránim ani označeniu „študentské odbory“.

Kto tvorí ŠRVŠ?

Podľa zákona za každých 2000 študentov je v rade jeden zástupca, plus jeden za akademický senát každej vysokej školy na Slovensku. Spolu tvoria valné zhromaždenie, ktoré má viac ako 100 delegátov a delegátok. Valné zhromaždenie sa stretáva minimálne štyrikrát do roka, pričom medzi týmito zasadnutiami zastupuje Študentskú radu vysokých škôl zvolené predsedníctvo.

Ako konkrétne presadzujete ten študentský hlas?

Napríklad, keď sa nedávno pripravoval nový zákon o vysokých školách, boli sme súčasťou medzirezortného pripomienkového konania. Naše pripomienky sme potom zaslali na ministerstvo.

Počúvajú vás? Dozviete sa, ktorá pripomienka bola prijatá a ktorá nie?

Tým, že sme oficiálna študentská reprezentácia, máme právo označiť, ktoré naše pripomienky považujeme za zásadné. Tími sa ministerstvo musí zaoberať a pozvať nás na tzv. rozporové konanie, kde o nich diskutujeme. Ak naše pripomienky akceptujú, tešíme sa. Ak ich neakceptujú, diskutujeme o tom. Vždy sa môže stať, že konečné znenie zákona je iné, ako navrhne ministerstvo – zmenia ho v parlamente. Menším zlom je, keď niečo zmenia v školskom výbore, kde sa dá o tom ešte diskutovať. Horšie sú poslanecké návrhy z rozpravy, ktoré sa do zákonov zapracúvajú na poslednú chvíľu a bez odbornej diskusie. To sa, žiaľ, tiež stáva.

Podarilo sa vám v prípade nedávno schváleného vysokoškolského zákona presadiť vaše pripomienky?

Mali sme asi 40 pripomienok, z toho 20 zásadných, a prešla nám zhruba polovica. Vďaka nám sa podarilo ustanoviť možnosť ukončiť druhý stupeň vysokoškolského vzdelávania aj inak ako

záverečnou prácou – napríklad praxou alebo stážou. Nepodarilo sa presadiť pripomienky týkajúce sa zlučiteľnosti funkcií akademických pracovníkov či obmedzenia pôsobenia rektora alebo dekana na maximálne dve po sebe idúce funkčné obdobia.

Vysokoškolský zákon sa neprijíma každý rok. Čomu sa venuje ŠRVŠ v iných obdobiach?

Predchádzajúci zákon bol v platnosti 20 rokov, ale za ten čas k nemu bolo takmer 50 novelizácií. Takže je vždy čo sledovať. Okrem zákonov sa venujeme napríklad otázkam ubytovacích kapacít pre študentov, ich duševného zdravia či sociálneho zabezpečenia. Agenda niekedy prichádza priamo zo života – niečo sa udeje a predsedníctvo sa rozhodne zaradiť tento problém na rokovanie valného zhromaždenia. Aktuálne prebieha mapovanie stavu na internátoch po celom Slovensku – zisťujeme priemerné ceny, ubytovaciu kapacitu, stav rekonštrukcií. Následne z toho urobíme analýzu a zistenia predložíme formou tlačovej správy a odporúčaní pre relevantné orgány ako ministerstvo či vedenia vysokých škôl. Aj delegáti a delegátky prichádzajú so svojimi podnetmi, ktoré zaraďujeme do programu.

Ako funguje komunikácia späťne – od ŠRVŠ ku študujúcim?

Je zvykom, že jeden delegát vysokej školy v ŠRVŠ je nominantom študentskej časti akademického senátu. Mnohí naši delegáti sú senátori, ktorí by mali následne informovať na domovských univerzitách, čo sa preberá na zasadnutiach ŠRVŠ. Zároveň majú na svojich VŠ zbierať podnety a prenášať ich do ŠRVŠ.

ŠRVŠ nedávno vydala stanovisko k novele ústavy, čo na prvý pohľad nevyzerá ako téma, ktorá sa bezprostredne dotýka študentov.

Zo širšieho hľadiska je však možné povedať, že akákoľvek otázka týkajúca sa verejnosti je aj študentskou témou – môže rozhodovať napríklad aj o tom, či sa študenti po ukončení štúdia rozhodnú na Slovensku zostať alebo odísť. Vyjadrujeme sa aj k hodnotovým otázkam, ak to považujeme za dôležité, snažíme sa hľadať hranicu. Konkrétne vyhlásenie k novele ústavy bolo iniciatívou našich delegátov a delegátok, ktorí sú zároveň členmi Slovenskej asociácie študentov medicíny. Túto tému vnímali ako veľmi citlivú, preto sa rozhodli k novele vyjadriť. Tým, že ako reprezentácia študentov máme medzi sebou voličov rôznych politických subjektov, vždy o týchto

témach citlivo diskutujeme a snažíme sa zastupovať študentský pohľad.

Čím dnes podľa vašej skúsenosti študenti a študentky na Slovensku žijú?

Skôr viem povedať, čím nežijú. Generácia, ktorá prišla na vysokú školu po cove, sa oveľa menej socializuje. Sú uzavretejší, veľa z nich absolvuje v škole len to, čo je povinné, a potom si žijú svoj život mimo školy. To je podľa mňa trochu škoda. Bolo by fajn, keby sa študentský život na vysoké školy vrátil. Žijú tiež „chlebovými“ témami – nedostupnosť ubytovania, kvalita internátov, dostupnosť a bezpečnosť cestovania, financie. Trápi ich aj duševné zdravie. Aj týmito témami sa v ŠRVŠ venujeme a snažíme sa, aby sa o nich verejne hovorilo. Študentov sa negatívne dotýka aj debata o odlive mozgov. Rozšírený je naratív, že tí najlepší odišli, čím sa trochu degradujú tí, čo tu zostali. Nemyslíme si, že je to fakt, veľa kvalitných mladých zostalo študovať na Slovensku.

Ste študentom študentom medicíny v Martine. Aká bola vaša cesta práve na túto školu?

Moje záujmy boli na základnej a strednej škole pomerne široké. Už na základnej škole som pôsobil v žiackom parlamente. Venoval som sa matematike, fyzike, technike, neskôr aj chémii a biológii. Medicína spája toto všetko, prácu s prístrojmi a IT techniku. Štúdium ma veľmi baví, ale zároveň ma naplňuje aj práca v študentskej reprezentácii. V budúcnosti by som sa rád špecializoval na kardiológiu. Uvažujem tiež nad doktorátom v oblasti verejného zdravotníctva. To zahŕňa aj systémy zdravotníctva či zdravotného poistenia, čo sú témy, ku ktorým inklinujem aj vďaka práci v ŠRVŠ.

Ako to všetko stíhate?

Voľného času mám málo. Obmedzujem čas strávený na sociálnych sieťach či internete a snažím sa ho investovať do udržiavania vzťahov, rozširovania si vlastných „obzorov“, a keď mám chvíľku, rád si prečítam aj nejakú knihu.

Čo vám dáva práca v študentskej organizácii?

Dostať sa k vedeniu akejkoľvek organizácie v mladom veku je nenahraditeľná skúsenosť. Človek sa naučí mákké zručnosti – ako viesť tím, prezentovať sa, navonok vystupovať či vyjednávať. Medzi delegátmi a delegátkami vzniká množstvo priateľstiev a u mňa je v tom aj túžba spolu s nimi naplňať poslanie ŠRVŠ.

ŠRVŠ AKO MAJÁK NÁDEJE

Študentská rada vysokých škôl je najvyšším zastupiteľským orgánom študentov a študentiek vysokých škôl na Slovensku. Patrí medzi najvyššie orgány reprezentácie vysokého školstva na Slovensku. Je nezávislým a samostatným orgánom, ktorý vyvíja vlastnú činnosť na národnej úrovni a ako člen Európskej únie študentov (ESU) aj na úrovni medzinárodnej.

UK zastupujú v Študentskej rade vysokých škôl aj ďalší delegáti. Opýtali sme sa ich, čo by chceli dosiahnuť počas svojho funkčného obdobia.

Martin Minarovič, FSEV UK

Zjednodušene by sa dalo povedať, že by som chcel, aby po skončení môjho mandátu bola ŠRVŠ naďalej taká, aká je – nezávislá, slobodná, demokratická a rešpektovaná reprezentácia študentstva na Slovensku a v európskom priestore. V skutočnosti to znamená každodenný boj v priestore, kde charakter a morálka nehrajú prvé husle. Je to o neustálom dokazovaní toho, že hlas študentstva treba počúvať a že nebudeme ticho, aj keď nás nepočúvajú alebo sa snažia umlčať. Chcem pokračovať v odkaze tých, čo vybudovali ŠRVŠ ako maják nádeje pre študentov a študentky, keď budú mať pocit, že sa za nich nemá kto postaviť voči útokom zo strany ich univerzity, vysokej školy alebo štátnych predstaviteľov. Zároveň, keď budem končiť svoje pôsobenie, chcel by som vidieť, že kvalita internátov, študijných programov a vysokého školstva sa zvyšuje, že študentstvo nebude musieť mať 2 – 3 brigády na to, aby mohlo študovať, a bude chcieť zostať študovať doma, lebo tu vidí svoju budúcnosť. Spoločnosť a vládni predstavitelia sa budú pozeráť na študentstvo ako na svoju budúcnosť a nie ako na nechcenú položku v štátnom rozpočte.

Daniel Valko, PraF UK

Už necelý rok po zvolení sme participovali na pripomienkovom konaní k novému vysokoškolskému zákonu. Navrhol som, aby právnici končili druhý stupeň štúdia nie ako magistri, ale doktori práv, a boli tak lepšie rozpoznateľní na trhu práce. Práve vďaka ŠRVŠ sa do zákona prijalo kompromisné riešenie: diplomové a dizertačné práce môžu od budúceho septembra vysoké školy uznať ako rigorózne. Okrem toho sa venujem vnútorným záležitostiam ŠRVŠ, konkrétne revízií vnútorných predpisov, podieľal som sa na tvorbe nového rokovacieho poriadku. ŠRVŠ aktuálne nemá právnu subjektivitu, čo jej činnosť do istej miery komplikuje. Snažím sa preto prispieť k tomu, aby sme právnu subjektivitu získali.

Dávid Štrbka, PraF UK

Prácu delegáta v najvyššom zastupiteľskom orgáne študentstva vysokých škôl na Slovensku vnímam ako službu, ktorá so sebou nesie zodpovednosť – byť hlasom tých, ktorí mi dali svoju dôveru vo voľbách, a prenesene tak byť hlasom celej našej študentskej obce. V prvom rade chcem neustále hájiť akademické práva a slobody v duchu hodnôt demokracie a humanizmu, na ktorých stojí náš vzdelávací systém. V praktickej rovine je to nutnosť byť neustále v strehu a byť pripravený sa ozvať, keď sú ohrozené alebo boli porušené práva, slobody, dôstojnosť alebo sociálny štandard študentov. Ako študent práva som hrdý na to, že som cez ŠRVŠ pripomienkoval nový zákon o vysokých školách a navrhol som, aby si ministerstvo osvojilo prax z Českej republiky, podľa ktorej diplomová a dizertačná práca bude môcť byť uznaná ako rigorózna práca a dizertačná skúška ako rigorózna skúška. Takéto ustanovenie sa nakoniec dostalo do schválenej verzie zákona, ktorý bude účinný od septembra. Vo zvyšku svojho obdobia by som sa chcel zamerať aj na problematiku doktorandského štúdia, kde vidím možnosť jeho skvalitňovania, napr. cez výmenu skúseností so zavádzaním doktorandských škôl na univerzitách.

Martin Bednárík, FiF UK

ŠRVŠ je najvyšší zastupiteľský orgán študentstva na Slovensku a je to pre mňa príležitosť stretnúť zástupcov a zástupkyne z rôznych vysokých škôl a univerzít. Z pozície zástupcu Filozofickej fakulty UK vnímam ŠRVŠ ako dôležitú platformu na zdieľanie príkladov dobrej praxe, diskusiu o spoločných problémoch a sieťovanie sa. Zároveň pôsobím v pracovnej skupine pre zahraničné veci a viackrát som zastupoval ŠRVŠ ako súčasť delegácie na medzinárodnej úrovni, napríklad na zasadnutí Európskej študentskej únie. Od zahraničných partnerov sa môžeme veľa naučiť, a je dôležité tieto príležitosti aj využiť. Do budúcnosti by som chcel upozorniť aj na problematiku udržateľnosti, na ktorú sa na Slovensku nielen vo vysokom školstve často zabúda, a blízka mi je aj téma zabezpečovania kvality vzdelávania.

DÁVAME O SEBE VEDIEŤ VO SVETE

Univerzita Komenského v Bratislave v rokoch 2024 a 2025 výrazne zintenzívnila svoje aktivity v oblasti internacionalizácie, náboru zahraničných študentov a propagácie v zahraničí. Aj vďaka projektu z Plánu obnovy a odolnosti SR sa zúčastnila najprestížnejších výročných konferencií vzdelávateľov po celom svete, renomovaných veľtrhov pomaturitného vzdelávania a realizovala kampane v súlade s novou stratégiou medzinárodného marketingu. Cieľom projektu, ale aj nášho dlhodobého úsilia, je posilňovať medzinárodnú reputáciu univerzity a zvyšovať záujem o štúdium na Slovensku.

Zahraniční študujúci na UK

V roku 2025/2026: 4 000 (z toho **1491 prvákov**)

V roku 2024/2025: 3 800 (**1436 prvákov**)

Účasť Univerzity Komenského na zahraničných veľtrhoch a konferenciách bola finančne podporená z Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci výzvy Podpora projektov propagácie vysokých škôl v zahraničí.

Financované Európskou úniou NextGenerationEU

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SVETOVÉ KONFERENCIE

UK sa zúčastnila troch najprestížnejších globálnych podujatí v oblasti vysokoškolského vzdelávania – NAFSA (Amerika), EAIE (Európa) a APAIE (Ázia a Oceánia). Delegácie univerzity absolvovali desiatky odborných panelov zameraných na nábor zahraničných študentov, podporu študentstva, internacionalizáciu vzdelávania, marketing a komunikáciu univerzít či využitie umelej inteligencie vo vzdelávaní. Viaceré dohodnuté spolupráce už prinášajú konkrétne výsledky – napríklad program s dvojítm diplomom (double degree) Fakulty managementu UK v odbore medzinárodný manažment s Univerzitou v Bordeaux, spolupráca FTVŠ UK s USS Sports Academy alebo propagácia UK na portáloch QS, THE či Study.eu.

NÁBOROVÉ PODUJATIA NA ŠTYROCH KONTINENTOCH

V rámci projektu UK vyslala zástupcov na veľtrhy vzdelávania v Európe, Ázii, Afrike a na Blízkom východe. Podujatia sa konali v 24 metropolách v 18 krajinách a patrili medzi najnavštevovanejšie veľtrhy vo svojich regiónoch. Delegácie UK absolvovali stovky individuálnych konzultácií so záujemcami. „Najväčší dopyt bol po programoch ako medicína, farmácia, psychológia, informatika a prírodné vedy. Mladí ľudia sa zaujímali o podmienky prijatia, ubytovanie, životné náklady, kvalitu výučby a podporu pre zahraničných študentov,“ opisuje najčastejšie otázky záujemcov Veronika Korim, ktorá UK reprezentovala na veľtrhoch v Tunise, Maroku,

Rumunsku, Bulharsku, Grécku a v Turecku. Okrem veľtrhov pripravili zástupcovia UK prezentácie aj pre gymnáziá v Mukačeve a Užhorode. Západná Ukrajina je región, z ktorého k nám už dnes prichádza pomerne veľa študentov a študentiek.

POSILNENIE KOMUNIKÁCIE

Univerzita si počas projektu nechala vypracovať novú medzinárodnú marketingovú stratégiu spoločnosťou Strateggo. „Vyplývalo z nej, že kľúčové regióny, na ktoré by sa mala propagácia univerzity zamerať, sú západná a severná Európa, východná Európa, Balkán, stredná Ázia a India. Hlavnými dôvodmi, prečo si zahraniční študujúci vyberú UK, je jej dobrá lokalita, cenová dostupnosť a akademická reputácia. Stratégia identifikovala aj bariéry v náboře – sú nimi najmä komplikovanejšia administratíva, web a limitované možnosti merania efektivity komunikačných a náborových kampaní,“ zhrnul základné výstupy vedúci Oddelenia pre vonkajšie vzťahy RUK Anton Repka.

Na základe tejto stratégie UK realizovala sériu opatrení:

- **Modernizácia komunikácie a vizuálnej identity** – prebehli školenia pre fakulty, vznikli nové grafické šablóny pre propagačné brožúry, rozbehla sa príprava nového univerzitného webu.
- **Rozsiahle online kampane** – UK spustila veľké marketingové kampane na platformách META (21 miliónov impresií), Google Ads (5,3 milióna zobrazení, 322 000 kliknutí),

ako aj rozšírené profily na portáli Study.eu či weboch rebríčkov QS a THE. Kampane boli zamerané najmä na severnú Európu, nemecky hovoriace krajiny, Balkán, strednú Áziu a Indiu.

- **Nová audiovizuálna prezentácia** – Univerzita predstavila nové prezentačné video pre medzinárodné publikum s názvom *Zmeň svoju vášeň na cieľ* (*Turn your passion into purpose*). Režisérom videa bol absolvent réžie na Filmovej a televíznej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe a zároveň zamestnanec Oddelenia pre vonkajšie vzťahy RUK Michal Valentin. UK investovala tiež do audiovizuálneho vybavenia, čo aj v budúcnosti umožní OVV produkovať kvalitné výstupy.

SILNEJŠIA ZNAČKA UK

„Všetky tri aktivity projektu – účasť na globálnych konferenciách, náborových veľtrhoch a modernizácia marketingovej stratégie – spoločne posilnili medzinárodnú viditeľnosť a konkurencieschopnosť Univerzity Komenského. V tomto úsilí plánujeme pokračovať a veríme, že povedie k zvyšovaniu záujmu zahraničných uchádzačov, zlepšovaniu komunikácie a prezentácie UK v zahraničí, ako aj k budovaniu dlhodobých medzinárodných partnerstiev,“ hovorí Anton Repka. UK tak pokračuje v napĺňaní svojho strategického cieľa – byť modernou, otvorenou a medzinárodne prepojenou univerzitou, ktorá ponúka dostupnú kvalitu a široké možnosti pre študentov z celého sveta.

UK OVLÁDLA BARCELONU A ZÍSKALA ZLATÝ HETRIK

Univerzita Komenského v Bratislave (UK) opäť potvrdila svoju športovú dominanciu na medzinárodnej scéne, keď na jubilejnom 10. ročníku Medziuniverzitných majstrovstiev sveta v Barcelone vybojovala celkové prvenstvo. V konkurencii stovky univerzít z celého sveta sa našim športovcom podarilo získať už po tretíkrát prvenstvo. Prestížny „zlatý hetrik“, ktorý definitívne spečatil pozíciu UK ako svetovej špičky v akademickom športe. Úspešnú výpravu po návrate domov oficiálne prijal rektor Marek Števček, ktorého v Aule UK privítala energická zostava víťazných roztlieskavačiek (cheerleaderiek).

BARCELONA | 2025

IUSF | INTERUNIVERSITIES
SPORT FEDERATION

Základom tohto historického úspechu boli vynikajúce individuálne aj tímové výkony. Zlaté medaily v individuálnych disciplínach vybojovali atléti v švédskej štafete, bežci Emma Paulínyová a Miroslav Borovka, tenistka Adela Gemzická a plavkyňa Emma Mauerbauer. K celkovému bodovému zisku výrazne prispeli aj strieborní futbalisti, stolní tenisti a viacerí bronzoví medailisti. Tí ukázali, že bratislavská univerzita disponuje širokou základňou talentovaných športovcov naprieč rôznymi odvetvami. Mimoriadnu silu ukázali najmä ženské kolektívy, ktoré dominovali vo futsale, hádzanej a cheerleadingu. V každej z týchto disciplín si naše dievčatá odniesli zlato. Okrem tímových trofejí získala univerzita aj individuálne ocenenia pre najlepšie hráčky turnaja, ktorými sa stali Dominika Bereščáková a Hana Karkušková. Rektor Marek Števec pri poďakovaní neskrýval nadšenie a ocenil špičkovú reprezentáciu, zatiaľ čo samotní športovci mu ako symbol vďaky za podporu darovali jednu z vybojovaných zlatých medailí. Za každou zlatou medailou a víťaznou trofejou sa však skrýva viac než len tvrdý tréning. Sú to hodiny strávené v horúčave barcelonských športovisk, emócie v šatniach a nezabudnuteľná atmosféra v olympijskom meste. Ako tento úspešný šampionát vnímali tí, ktorí boli priamo v centre diania? O chuť barcelonského víťazstva sa s nami podelili niekoľkí naši úspešní reprezentanti.

Text: Vanessa Massayová,
Barbora Tancerová
Foto: Michal Valentin,
Natália Lengyelová

Naši šampióni v tenise: krv, pot aj slzy

Výprave UK sa tento rok mimoriadne vydaril tenisový turnaj. Artem Dzhurdzha a Adela Gemzická vyhrali spoločne turnaj vo štvorhre, Adela zvíťazila aj v ženskej dvojhre a Artem sa dostal v mužskej dvojhre tiež až do finále, získal nakoniec striebro. Obaja aktívne hrajú tenis od detstva, vysokoškolský turnaj však bol podľa nich mimoriadne náročný. Oslovili sme ich po návrate, keď už obaja oddýchnutí oslavovali svoje úspechy s celým tímom.

Prezradte, kde študujete a odkedy hráte tenis.

Artem: Študujem chémiu na Prírodovedeckej fakulte UK a som bývalý profesionálny tenista. Som z Užhorodu, na Slovensku hrávam od 15 rokov. Presťahoval som sa vlastne kvôli tenisu, aby som mohol hrať kvalitnejšie turnaje a jednoduchšie cestovať, predsa len Užhorod je v rámci Ukrajiny ďaleko od centra. Trénujem deti a hrávam slovenskú tenisovú extraligu.

Adela: Som z Právnickej fakulty UK, momentálne som v druhom ročníku bakalárskeho štúdia. Celý život som aktívne hrávala, aj profesionálne, bola som členkou slovenskej reprezentácie. V 17 rokoch som však kvôli vážnym zdravotným komplikáciám musela skončiť. Teraz pôsobím ako trénerka detí a hrávam českú ligu.

Ako ste sa dostali do družstva UK na WIUC?

Artem: O univerzitnom tíme som sa dozvedel od kamarátov z tenisového klubu, ktorí univerzitu reprezentovali po minulé roky.

Adela: Do výpravy som sa dostala na príhovor pani Eriky Rondovej, s ktorou som na fakulte mávala hodiny telesnej v prvom ročníku.

Ako prebiehal tenisový turnaj v Barcelone a vaša cesta ním?

Adela: Z hľadiska organizácie to bolo v Barcelone veľmi náročné, hrali sme od prvého až do posledného dňa majstrovstiev. Prvé dva dni sa hrali skupiny, už na druhý deň sa pridala štvorhra,

ktorú sme hrali s Artemom, tretí deň sa zase začal aj pavúk dvojhry. Obaja sme sa dostali do finále, ovládli sme štvorhru a pre mňa malo úspešný koniec aj finále dvojhry. V posledný deň sme odohrali šesť zápasov – tri v dvojhre a tri vo štvorhre. Hralo sa síce len na jeden set, ale aj tak každý zápas trval približne hodinu. Prešla som cez Česku, dve Slovenky, Egyptanku a vo finále Talianku. V posledný deň to už môj chrbát úplne nezvládal, naša perfektná koučka mi ho musela tejpovať. Keď som dohrala finále, podala som si ruku so súperkou a rozplakala som sa. Dobrehol ku mne Dalibor Ludwig a hovorí mi: Super, vypusti emócie, slzy šťastia! Na to som mu povedala, že to veru nie sú slzy šťastia, ale bolesti. Náročnosť turnaja sa na mne riadne podpísala.

Artem: Pre mňa sa turnaj začal zaujímavo – hneď po príchode do Barcelony sme sa šli prejsť na pláž a rozrezal som si tam pravú ruku na skle. Takže turnaj som začal s obviazanou rukou. Obväz mi zavádzal, ale keď som si ho dal dole, ruka začala krváčať... Skupinou som teda prešiel s odretými ušami. Vo finále som sa stretol s Čechom, mal som dva mečboly, ale nepodarilo sa mi ich využiť, už ma ku koncu chytili krčie. Tiež som mal v posledný deň šesť zápasov po sebe bez prestávky, už mi došla energia.

Bol turnaj vysokoškolákov v niečom iný ako tie, ktoré zvyčajne hrávate?

Artem: V tom negatívnom zmysle bol iný v tom, že podmienky neboli ideálne. Kurty boli dosť nekvalitné a najmä sme mali katastrofálne loptičky. Všetci sme tomu museli prispôbiť tenisový štýl. Ale myslím si, že vzhľadom na tieto podmienky sme to zvládli výborne.

Adela: Určite to bola špecifická atmosféra v porovnaní s inými turnajmi. Tenis je individuálny šport, niekedy sme hrali aj štyria z našej výpravy súčasne a nestihli sme sa veľmi navzájom povzbudzovať. Čas na zábavu sme mali až v posledný deň, ale to sme už nemali veľmi sily. Preto si to užívame teraz po návrate domov.

Uvidíme vás vo výprave aj o rok?

Adela: Určite, ešte mám pred sebou rok bakalárskeho štúdia, rada by som sa zúčastnila.

Artem: A možno aj mňa. Tento rok píšem bakalárku, potom uvidím, čo bude ďalej, plánujem sa vrátiť k profesionálnemu tenisu. Ale pravidlá povoľujú zúčastniť sa WIUC ešte rok po skončení štúdia.

Tím roztlieskavačiek priniesol domov zlato

K celkovému triumfu Univerzity Komenského v Barcelone neodmysliteľne prispel aj tím roztlieskavačiek, ktoré v silnej konkurencii vybojovali zlaté medaily. Hoci sa tím v tomto zložení formoval relatívne krátko a dievčatá museli skľbiť náročné tréningy so štúdiom na rôznych fakultách, na pódiu predviedli profesionálny výkon. O prípravách a pobyte v slnečnom Španielsku nám porozprávala členka tímu Sára Martinček z Fakulty telesnej výchovy a športu (FTVŠ UK).

Na akú hudbu ste tancovali? Ako prebiehala vaša príprava?

Bol to mix skladieb. Mali sme nastrihanú hudbu, ktorú sme si vyberali spoločne. Všetky sme spolupracovali, pretože sme tam chceli dať elementy od každej z nás. Sme skupina, chceli sme, aby tam mala každá niečo svoje. Čo sa týka samotného súťaženia, sme družstvo, ktoré trénovalo asi dva mesiace, pričom ostatné tímy sa na to pripravujú celý rok.

Poznali ste sa predtým medzi sebou?

Nie úplne. Poznáme sa zo školy, z videnia, no niektoré dievčatá boli aj z iných fakúlt. Ale bolo to super. Fakt sme makali a niektoré tréningy trvali aj štyri hodiny.

Trénovali ste každý deň?

To nie, mávali sme tréningy dvakrát do týždňa. Niektoré však boli naozaj dlhé, aj trojhodinové, a ku koncu to už s nami nevyzeralo dobre. Boli sme také zničené, až to bolo niekedy kontraproduktívne. Ale som rada, že sa nám to podarilo. Bol to skvelý zážitok aj preto, že niektoré z nás boli na WIUC prvýkrát a vôbec sme nevedeli, ako taká súťaž vyzerá. Bol to tlak, ale keďže sme naozaj poctivo trénovali, sme rady, že to vyšlo.

Čo sa týka voľného času, ubytovania alebo nejakých spoločných aktivít mimo súťaženia, mali ste čas si to užiť?

Áno, vo voľnom čase sme objavovali Barcelonu. Večer sme sa väčšinou stretávali s ostatnými tímami, čo bola tiež zábava. Organizátor mal pre nás zabezpečený program – k dispozícii sme mali kluby, ktoré sme mohli večer navštíviť, nosili sme akreditačné kartičky a na ich základe nás púšťali dnu. Počasie bolo skvelé. Kým tu na Slovensku bola zima, tam bolo 20 až 25 °C, čiže to sme si fakt užili.

Stihli ste sa ísť pozrieť aj na nejaké iné disciplíny?

Jasné, chodili sme pozeráť aj na ostatné športy, hoci športoviská boli rozmiestnené ďaleko od seba, presun trval dosť dlho. Ale videli sme aj ostatných a snažili sme sa ich podporovať.

Kostýmy ste si vymýšľali sami?

Áno, vymýšľali sme si ich sami. Chceli sme ich zladit' s maskotom FTVŠ UK, ktorý je zelený – je to taká tá pravá zelená. Domysleli sme k tomu nápisy, všetko sme si objednali a kamienkovali sme si ich sami, zväčša každá sama doma. Niektorí nahrali video s návodom a podľa toho sme to robili.

Šampionát je z roka na rok profesionálnejší

Atletická časť výpravy UK v Barcelone ukázala, že úspech na svetovej úrovni nie je len výsadou študentov športových odborov. Vladimíra Trulíková z FTVŠ UK a Emma Paulínyová z Lekárskej fakulty UK (LF UK) boli súčasťou osemčlennej „zmesky“ atlétov, ktorá v Španielsku vybojovala cenné kovy vrátane striebra v napínavej štafete. Kým pre Emmu ide o zbieranie nových skúseností, Vladimíra ako skúsená účastníčka už porovnávala, ako sa úroveň šampionátu rokmi posúva vpred.

Ako ste boli spokojné s podmienkami pre športovcov?

Vladimíra: Čo sa týka úrovne, keďže som tu bola už tretíkrát, viem to porovnať. Z roka na rok sa to posúva k lepšiemu. Minulý rok sme napríklad bežali na škváre, rok predtým nás štartovali paličkami. Tento rok tam už bola profi časomiera, krásny štadión aj tribúny. Vybavenie bolo perfektné a aj organizácia sa výrazne zlepšila. Takže podľa mňa super. Ešte by som vyzdvihla jednu vec: hoci sme boli za atletiku malá výprava – bolo nás osem, boli sme „zmeska“. Mali sme tam ľudí z lekárskej fakulty aj z fakulty managementu. Napriek tomu, že nás bolo málo, bolo cítiť, že nie sme len FTVŠ-ka.

Emma: Celé toto podujatie je úžasný zážitok. Preteky na Slovensku sa s tým nedajú ani porovnať. Človek tu zažije skutočného tímového ducha, môže vidieť aj ostatné športy a podporiť spolužiakov. Spoznáte nových ľudí, aj tých zo zahraničia. Je to celkovo skvelé podujatie a sme veľmi radi, že sme sa mohli zúčastniť.

Aj ste vnímali na športovisku rivalitu, alebo prevládala priateľská atmosféra?

Vladimíra: Určite priateľská atmosféra. S Francúzmi sme mali v štafete veľmi tesný súboj už v kvalifikácii, takže pred finále sme sa na nich dosť pripravovali. V štafete 4 x 400 metrov nám to nakoniec tesne nevyšlo a skončili sme druhí. Rivalita tam bola, ale na konci je to jedna veľká párty. Pustí sa hudba a všetci sú kamaráti. Takže je to rivalita, ktorá vždy dobre dopadne.

Emma: Doplnila by som, že to bola rivalita v dobrom slova zmysle. Napríklad pri rozcvičke – nebolo to tak, že by sme po sebe zazerali. Skôr sme s napätím čakali, ako to dopadne. Keď sa nám v tej štvorstovke nepodarilo vyhrať, náš najväčší rival, ktorý dobehol prvý, za nami hneď prišiel. Hoci nevedel po anglicky, podal nám ruky a bolo to super. Dokonca sa pri nás neskôr zastavil aj na obede. Bolo to veľmi pekné gesto.

Neodradili ich ani sťažené podmienky

Plavkyňa Zuzana Pavlikovská z Prírodovedeckej fakulty UK (PriF UK) už zažila viacero svetových univerzitných podujatí, no Barcelona zostáva jej favoritkou. Napriek veľkému teplu na plavárni, ktoré bolo pre mnohých vyčerpávajúce, si pochvaľuje celkovú organizáciu a najmä logistiku mesta.

Vraj na plavárni neboli práve najpriaznivejšie podmienky. Mohli by ste nám povedať, aké ste mali zo šampionátu dojmy?

Už som sa zúčastnila na viacerých svetových hrách alebo univerzitných majstrovstvách, ale Barcelona je vždy moja obľúbená. Je to krásne mesto s perfektnou dopravou a nie je problém sa dostať

na iné športy, ísť sa pozrieť a povzbudzovať. Je to vždy super.

Takže stihli ste aj zažiť iné súťaže a povzbudzovať?

Áno, stihli sme. Hneď pri plavárni bol, myslím, basketbal, takže sa tam dalo ísť pozrieť, kým sme mali nejaké prestoje. To bolo perfektné. A čo sa týka výsledkov z plávania, vždy sme spokojní. Bolo to super a myslím si, že všetci dali zo seba maximum. Iba tá teplota... naozaj tam bolo veľmi teplo a bolo to náročné ako na psychiku, tak aj na fyzickú kondíciu.

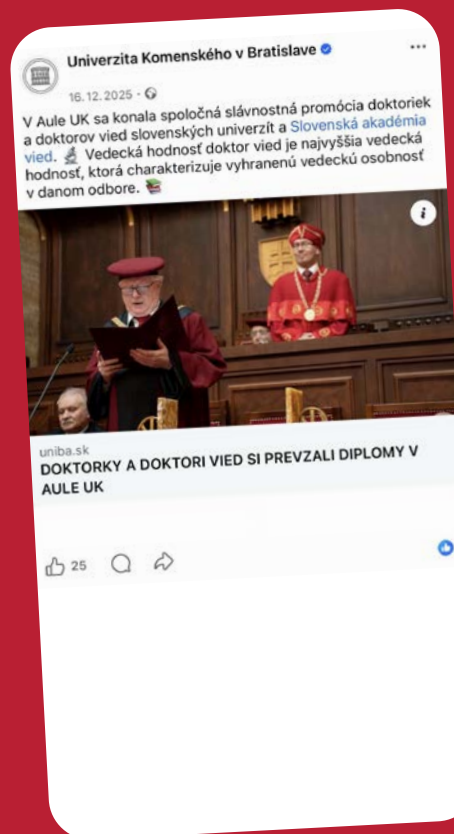
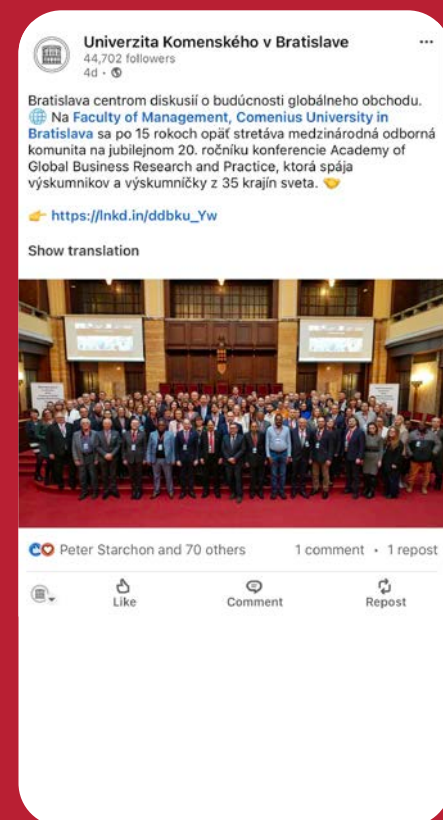
A ako sa to potom riešilo? Neprišlo niekomu v takých podmienkach aj nevoľno?

Áno, viem, že viacerým tam prišlo zle. To teplo bolo naozaj úmorné, ale zvládli to všetci, nanajvýš si odhlásili nejaké disciplíny, ale myslím, že každý, kto mohol, to zvládol.

Čo sa vám páčilo najviac z celého šampionátu?

Čo sa týka kvality, Barcelona je vždy na vysokej úrovni. Keďže pre celé misie neobjednávame taxíky, nemáme šoféra ani vlastný tím, ktorý nás vozí, tak verejná doprava je perfektná. Majú určitý štandard, ktorý si držia.

UNIVERZITA V SIETI

Comenius.University

school/comeniusuniversity

Comenius.University

Články z Našej univerzity nájdete aj na: uniba.sk/spravodajsky-portal/nasa-univerzita

Foto: Michal Valentin

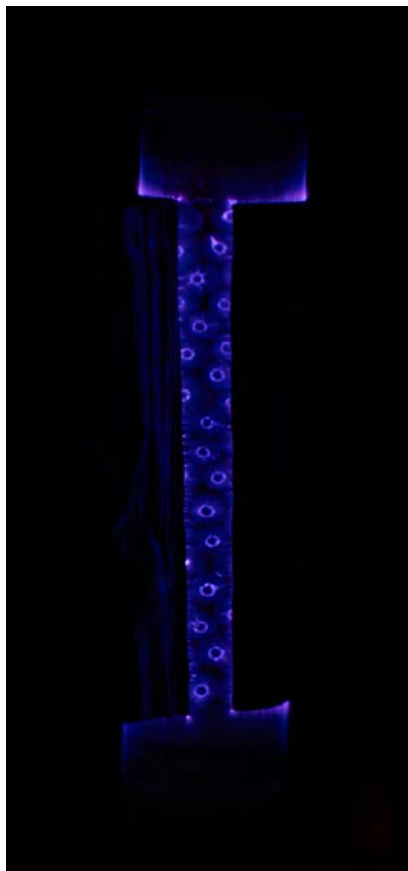

Časť víťaznej športovej výpravy UK s trofejami získanými na WIUC v Barcelone na slávnostnom prijatí rektorom v Aule UK.

ČISTÁ SILA PLAZMY. MLADÍ VEDCI Z FMFI UK TESTUJÚ JEJ EKOLOGICKÉ VYUŽITIE

Laboratórny reaktor
so studenou plazmou

Keď sa povie plazma, mnoho ľudí si predstaví moderné obrazovky alebo rôzne svetelné javy vo vesmíre. Plazma, nazývaná aj štvrté skupenstvo hmoty, však nie je len to. Vo vedeckom svete sa preto v poslednom desaťročí venuje čoraz viac pozornosti tzv. studenej plazme vznikajúcej pri bežných podmienkach, napríklad pri izbovej teplote. Mladí vedci Richard Cimerman a Oleksandr Galmiz z Oddelenia environmentálnej fyziky Katedry astronómie, fyziky Zeme a meteorológie FMFI UK skúmajú studenú plazmu generovanú elektrickými výbojmi a testujú jej environmentálne a biomedicínske aplikácie so sľubnými výsledkami.

Plazma je súčasťou Slnka či iných vesmírnych telies, na Zemi sa s plazmou stretáme najčastejšie vo forme bleskov alebo polárnej žiary. V laboratóriách ju dokážeme vytvoriť elektrickými výbojmi v plyne. Vzniká tak zmes drobných častíc – elektrónov a iónov, ktoré majú výnimočné vlastnosti. Táto studená plazma dokáže rozkladať rôzne znečisťujúce látky, ničiť mikroorganizmy či meniť štruktúru a zloženie povrchov rôznych materiálov. Preto v súčasnosti nachádza využitie vo viacerých oblastiach – pri čistení vody, vzduchu, v medicíne alebo pri výrobe elektroniky.

Na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského sa tejto téme venuje výskumná skupina profesora Zdenka Machalu na katedre astronómie, fyziky Zeme a meteorológie. Dvaja mladí členovia tímu, Richard Cimerman a Olexsandr Galmiz z oddelenia environmentálnej fyziky, skúmajú studenú plazmu generovanú elektrickými výbojmi a testujú jej environmentálne a biomedicínske aplikácie.

Vyrobenie plazmy v laboratóriu nie je nebezpečné, generujú ju v relatívne malých reaktoroch v tvare trubíc.

„Kým slnečná plazma je horúca, my v laboratóriu pracujeme so studenou, respektíve nízkoteplotnou plazmou. V reaktore

máme medzi dvoma elektródami plyn, na ktorý sa aplikuje vysoké napätie, čím vzniká elektrický výboj. Zjednodušene môžeme povedať, že sa vytvorí „mini blesk“, plyn sa ionizuje a zmení sa na plazmu,“ vysvetľuje Richard Cimerman. Generovaná plazma podľa typu použitého plynu mení farbu. Ak sa použije obyčajný vzduch, má typickú fialovú farbu. Do plazmy v reaktore pridávajú rôzne druhy katalyzátorov.

PLAZMA AKO ČISTIČKA VZDUCHU

Richard Cimerman skúma, ako sa plazma v kombinácii s katalyzátormi dá využiť na čistenie vzduchu. Cez uzavretý reaktor prúdi znečistený vzduch a v rámci experimentu sa sleduje, ako reaguje s plazmou. Katalyzátor je tuhá látka, ktorá vo vnútri plazmového reaktora pri kontakte so znečisteným vzduchom dokáže usmerniť chemické reakcie určitým želaným smerom. Látky znečisťujúce vzduch sa po prechode plazmovým reaktorom zmenia na menej škodlivé.

„Nie sme síce autormi samotnej myšlienky kombinovať plazmu s katalýzou, no naším prínosom je kombinovanie rôznych druhov katalyzátorov s plazmou za účelom optimalizácie účinkov.

Pointou našich experimentov je, že chemickými analýzami meriame znečistenie na vstupe do reaktora a výstupe z neho, a sledujeme, čo sa so znečisteným vzduchom po prechode reaktorom stalo. Pre dosiahnutie optimálnych výsledkov môžeme zmeniť typ katalyzátora, znečisťujúcu látku či jej koncentráciu,“ opisuje. Richard Cimerman aktuálne skúma možnosti odstránenia naftalénu a toluénu zo vzduchu. „Testy robíme pri relatívne vysokých koncentráciách znečisťujúcich látok. Po prechode reaktorom sa tieto látky rozložia predovšetkým na oxid uhličitý, oxid uhoľnatý a vodnú paru. Oxid uhoľnatý je síce pre človeka veľmi toxický, no správnymi metódami je ho možné zachytiť a odseparovať na ďalšie využitie v chemickom priemysle. Ako katalyzátor sme testovali platínu, paládium, oxid titaničitý a mnohé ďalšie látky.“

Richard Cimerman (vľavo) a Olexsandr Galmiz experimentujú so studenou plazmou

ODSTRÁNENIE CO₂ ZO VZDUCHU

Studená plazma by sa potenciálne dala využiť aj pri riešení nadmernej koncentrácie skleníkového plynu oxidu uhličitého vo vzduchu, čo už tiež Richard Cimerman skúša. „V ďalšom našom experimente sa snažíme rozložiť CO₂ pomocou plazmy kombinovanej s katalyzátormi na iné, v ideálnom prípade druhotne využiteľné zlúčeniny. Opäť testujeme viaceré katalyzátory, ale aj reaktanty, čím vyvolávame rôzne chemické reakcie.“

Cieľom je nájsť nové technológie na čistenie priemyselných exhalátov aj odstraňovanie CO₂. „Doterajšie technológie sú zatiaľ drahé a málo rentabilné. Čistenie plazmou by mohlo pomôcť, aby bolo ekologické priemyselné čistenie plynov dostupnejšie,“ hovorí Richard Cimerman.

ČISTENIE KATALYZÁTOROV

Plazmové reaktory je možné využiť aj pri čistení samotných katalyzátorov, ktoré boli použité v predchádzajúcich experimentoch na čistenie vzduchu. Katalyzátory sa totiž počas chemických reakcií postupne znečisťujú, na ich povrchu sa akumulujú vedľajšie nežiaduce produkty chemických reakcií, čím sa znižuje ich aktivita a celková účinnosť. „Regeneráciu katalyzátorov robíme tiež plazmou. Do reaktora vtedy vkladáme použitý katalyzátor a plazmu generujeme v neznečistenom plyne – vzduchu alebo kyslíku. Vieme si ju rôzne „nastavovať“ zmenou amplitúdy a frekvencie aplikovaného elektrického napätia, aby sme dosiahli čo najlepší výsledok,“ hovorí Richard Cimerman. Vyčistené katalyzátory sa dajú znova použiť v experimentoch na čistenie vzduchu, celá technológia je preto ekologická. Výsledkom je tak nielen čistejšie životné prostredie, ale aj opätovné využitie surovín.

Richard Cimerman na tento výskum získal v roku 2024 projekt Plazmová katalýza pre čistenie plynov a regeneráciu katalyzátorov (PlasCatalCleanReg) v rámci Štipendia pre excelentných výskumníkov z Plánu obnovy a odolnosti SR. V rámci výskumu tiež rozvíja úspešnú spoluprácu s pracoviskami v Česku, Srbsku a Nemecku. Čistenie plazmou pomáha v medicíne Olexsandr Galmiz do Bratislavy prišiel z Brna, kde si urobil doktorát na Prírodovedeckej fakulte Masarykovej univerzity. Pre postdoktorandský pobyt si vybral FMFI UK, aby sa tam pridal k výskumnej skupine zaoberajúcej sa aplikáciami studenej plazmy. V laboratóriách testuje jej využitie v biomedicínskych aplikáciách. So zvyšujúcim sa výskytom infekcií spojených s používaním zdravotníckych pomôcok, ako sú katétre či implantáty, sa hľadajú nové, ekologické

a efektívne metódy ich čistenia a sterilizácie. Plazma sa v tomto smere javí ako ideálne riešenie, pretože umožňuje účinnú dezinfekciu bez potreby chemických činidiel a zároveň zlepšuje vlastnosti materiálov.

STERILIZÁCIA PLAZMOU

Hlavným cieľom jeho výskumu je zistiť, ako opracovanie plazmou ovplyvní schopnosť baktérií prežiť v dutinách rôznych predmetov. „Plastové rúrky sa nedajú klasicky sterilizovať ani čistiť vodou pri vyšších teplotách, pretože ich zahrievanie spôsobuje uvoľňovanie škodlivých látok. Skúšam teda nový typ sterilizácie pomocou studenej plazmy.“ Plazmu vytvára špeciálnym typom elektrického výboja – tzv. povrchovým bariérovým výbojom, ktorý dokáže vytvárať plazmu priamo na rozhraní plynu a vodivých kvapalín.

„Vďaka tomu sa plazma dostane do vnútra dutých predmetov, čím dokáže opracovať ich vnútorný povrch,“ hovorí. Sleduje pritom chemické zmeny na povrchu materiálov, ako aj v použitej kvapaline, ktorá je v kontakte s plazmou.

Tento postup by sa mohol prakticky uplatniť najmä v medicínskom prostredí, v ktorom sa využívajú napríklad polymérové rúrky ako katétre. Pri nich je nevyhnutné, aby boli sterilné a čo najdlhšie odolávali zaneseniu biofilmami, v ktorých by sa mohli množiť baktérie. „Pacientovi by sa katéter nemusel meniť tak často, pretože by bol dlhšiu dobu zdravotne nezávadný. Dnes sa antibakteriálna úprava povrchov robí napríklad pomocou striebra, naša metóda úpravy plazmou by mohla byť oproti tomu lacnejšia,“ hovorí Olexsandr Galmiz.

Okrem toho plazma dokáže nielen sterilizovať, ale aj zlepšiť priľnavosť a biologickú znášanlivosť materiálov, čo je rozhodujúce pri kontakte s ľudským telom.

Ako hovorí sám vedec: „Cieľom nie je len vytvoriť novú technológiu, ale pochopiť jej princípy a využiť ich pre prospech ľudí.“ Okrem medicíny má takéto plazmové čistenie potenciálne využitie napríklad aj v potravinárstve pri čistení potrubí, ktorými tečie pivo či víno.

Na svoj výskum získal Olexsandr Galmiz už v minulosti prestížny grant zo schémy Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) a v roku 2024 uspel v žiadosti o Štipendium pre excelentných výskumníkov z Plánu obnovy a odolnosti SR s projektom Plazmové spracovanie polymérových medicínskych trubíc pomocou výbojov s kvapalnými elektródami (PlasProMeTu).

Výskum R. Cimermana je financovaný z EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 09I03-03-V04-00092.

Výskum O. Galmiza je financovaný z EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 09I03-03-V04-00094.

ANKETA

ERASMUS+ AT COMENIUS? YES, DEFINITELY!

Each semester, our faculties welcome hundreds of international students. How do they feel at our university and in our country? David Hrubý from Czech Republic, Zarnigor Jumaeva from Uzbekistan and Risya Shofia Putri from Georgia shared their experience.

David Hrubý

Risya Shofia Putri

Zarnigor Jumaeva

What has surprised you about Slovaks or Slovak culture, either pleasantly or unpleasantly?

David Hrubý

Compared to my home university, I would describe the atmosphere here as more family-like and very friendly. I feel very comfortable here and I am even considering staying in Bratislava for my master's degree.

Zarnigor Jumaeva

Before coming to Slovakia, I tried to learn about the culture to avoid culture shock. I was pleasantly surprised by how kind and helpful people are. On my first day in Bratislava, I did not have a local phone number and did not know how to get to the university. I asked a girl for help, and she kindly showed me how to buy a ticket and find my way. I felt deep gratitude, and since then, I have experienced many similar acts of kindness.

Risya Shofia Putri

At first, I found communication a bit challenging since not everyone speaks English fluently. This occasionally led to small misunderstandings, which made me feel unsure at the beginning. However, as time went by, I realized how calm and polite Slovak people are, especially once you start interacting with them personally. I also admire how much Slovaks

appreciate nature. Hiking seems to play a big part in the culture here, which I find very inspiring. In fact, my first-ever hiking experience was in the High Tatras, and it became one of my favourite memories in Slovakia!

Do you have a favourite place you like to go to after your classes?

David Hrubý

My group of Erasmus friends and I often go to the Mullet bar. It's such a great place!

Zarnigor Jumaeva

I really enjoy walking back to my dorm through the city centre. The walk gives me time to reflect, observe people, and admire the beautiful Slovak architecture. It feels almost like meditation. Comenius University is close to the Danube River, so sometimes I cross the bridge and watch the river; it is an unforgettable view. During these walks, I have noticed how much Slovaks love spending time with their families and that sport is an important part of their lives – I often see many runners along the river. Moments like these make me realize how much I've fallen in love with Bratislava.

Risya Shofia Putri

Whenever I can, I love going to the Danube riverside to enjoy the sunset – it's peaceful and refreshing. Sometimes, I also like going up to the Bratislava Castle, where you can see the whole city from above.

Would you recommend an Erasmus stay at Comenius University or in Bratislava to your friends?

David Hrubý

Yes, I definitely would – and I do so actively!

Zarnigor Jumaeva

Yes, I would definitely recommend it. Studying at Comenius University has been the best experience of my student life. Since it was my first time living and studying abroad, I sometimes felt stressed or faced challenges due to my limited English. However, the teachers and classmates were always understanding and kind when I shared my difficulties. The ESN team at the university organizes various events and trips, which make my memories of Bratislava even brighter. The university dormitory is also a great place for networking. I met my roommate from Taiwan there; although we come from different cultures, our thoughts, feelings, and goals are surprisingly similar. I really enjoy having deep conversations with her about our societies and traditions.

Risya Shofia Putri

Absolutely, yes! The university offers a supportive academic environment with approachable instructors who are always ready to help international students – from the application process to our arrival and throughout our studies. They provide many courses in English, and the lecturers are very welcoming, even if we do not speak Slovak. Additionally, since Bratislava is the capital and located in the heart of Central Europe, it is very easy to travel both within the country and to nearby European destinations. This makes the experience even more exciting.

ALIANCIA ENLIGHT OSLÁVILA V BRATISLAVE 5 ROKOV

Už päť rokov je Univerzita Komenského súčasťou aliance európskych univerzít ENLIGHT. Svoje narodeniny aliancia oslávila práve u nás, počas výročného stretnutia, ktoré sa konalo v decembri 2025 v Bratislave. Vyše 150 účastníkov zo všetkých desiatich univerzít spoločne zhodnotilo päť rokov spolupráce a definovalo smerovanie aliance do nasledujúceho obdobia.

Oslavy výročia sa začali v historickej Aule Univerzity Komenského, kde zazneli príbehy tých, ktorí s alianciou prešli kus cesty. „ENLIGHT sa zrodil z jednoduchej, ale odvážnej myšlienky, že univerzity naprieč Európou môžu spolupracovať nielen pri výmene študentov, ale aj pri vzájomnej výmene nápadov, odvahy a zvedavosti. O päť rokov neskôr vytvárame spoločné študijné programy a mikroosvedčenia, podporujeme skutočnú mobilitu – fyzickú aj virtuálnu. Naši výskumníci intenzívne spolupracujú a študenti môžu navrhovať riešenia reálnych spoločenských výziev spolu s rovesníkmi z desiatich krajín,“ uviedol rektor UK Marek Števček. Hlavnú prednášku pracovnej časti stretnutia mal verejný ochranca práv Slovenskej republiky Róbert Dobrovodský. Kancelária ombudsmana spolupracuje s Regionálnou akadémiou Univerzity Komenského, ktorá je súčasťou aktivít aliance ENLIGHT. Róbert Dobrovodský prepojal inštitucionálne poslanie ombudsmana so širším záväzkom aliance k spoločenskému angažovaniu a ľudským právam. „ENLIGHT ponúka možnosť komparácie systémov a riešení a v tom je jedinečný,“ zdôraznil.

POHLAD VPRED

Téma bratislavského výročného stretnutia „ENLIGHT má 5 rokov: Úspechy, poučenia a cesta vpred“ (ENLIGHT at Five: Successes, Lessons, and the Road Ahead) naznačovala, že nešlo len o oslavy. Cieľom bolo zhodnotiť, čo sa podarilo, a najmä pozerieť sa dopredu, uvažovať, ako zabezpečiť, aby aliancia fungovala dlhodobo, aj keď sa už skončí jej financovanie z európskych peňazí. „Aliancia vstupuje do nového obdobia s ambíciou byť viditeľnejšou, efektívnejšou a dlhodobo udržateľnou. Chceme, aby sa ENLIGHT postupne zmenil z projektovej siete na integrovaný medzinárodný spoločný vzdelávací a výskumný priestor. Stretnutie načrtlo jasnú cestu do ďalšej fázy – upevniť spoločné procesy, posilniť prepojenie medzi univerzitami, rozvíjať kvalitné vzdelávacie a výskumné iniciatívy a zároveň zvýšiť dosah aliance na akademické prostredie aj širšiu spoločnosť,“ hovorí Jozef Tancer, koordinátor ENLIGHT na Univerzite Komenského a prorektor pre medzinárodné vzťahy.

ENLIGHT je aliancia desiatich európskych univerzít

- Univerzity v Gente,
- Univerzity v Bordeaux,
- Univerzity v Uppsale,
- Univerzity v Groningene,
- Univerzity v Baskicku,
- Univerzity v Göttingene,
- Univerzity v Tartu,
- Univerzity v Galway,
- Univerzity v Berne,
- Univerzity Komenského v Bratislave.

JEDNODUCHŠIA MOBILITA A SPOLUPRÁCA

Prioritou spoločných aktivít v nasledujúcich piatich rokoch bude zabezpečiť čo najlepšie nástroje pre mobilitu a spoluprácu. Znamená to vytvorenie digitálnych platforiem, mobilných rámcov či administratívnych procesov. Študenti a zamestnanci celej aliance budú vnímaní ako členovia jednej komunity, rovnako ako domáci študenti a zamestnanci jednotlivých partnerov. Kľúčovými hnacími silami spolupráce a budúcnosti našich inštitúcií je aj rozvoj prierezových oblastí, ako sú udržateľnosť, inklúzia a inovácie, kde spoločné úsilie môže priniesť systémové zmeny.

VIAC NEŽ LEN PROJEKT – KOMUNITA

Účastníci stretnutia potvrdili, že za päť rokov sa podarilo vybudovať viac než len projektový tím, a týmto smerom sa akademické komunity desiatich partnerov chcú uberať aj naďalej. „ENLIGHT vnímam ako komunitu univerzít, ktoré spolupracujú takmer intuitívne – spoločne vytvárajú a zdieľajú zdroje a poskytujú študentom, akademikom a zamestnancom skutočný pocit príslušnosti k niečomu väčšiemu, než je ich domovská inštitúcia. Otvorenosť a ochota našich tímov spolupracovať naprieč inštitúciami postupne zmenili vnímanie ENLIGHT ako direktívnej iniciatívy zhora, zapája sa čoraz viac zamestnancov,“ hovorí Leah Vandever, výkonná riaditeľka ENLIGHT. „Do budúcnosti sa zameriame najmä na hlbšiu udržateľnosť, na vytváranie štruktúr, ktoré pretrvávajú aj mimo projektových cyklov financovania, na posilňovanie zapojenia našich zainteresovaných strán a na budovanie dlhodobých externých partnerstiev.“

NOVÝ PREZIDENT ENLIGHT

Jedným z najvýznamnejších výsledkov stretnutia v Bratislave bolo formálne vymenovanie prvého prezidenta ENLIGHT. Potreba jedného hlavného výrazného predstaviteľa, ktorý bude alianciu zastupovať navonok, vyplývala z praxe a z diskusií o efektívnom riadení, ktoré v aliancii prebiehali. Prezident bude usmerňovať dlhodobú víziu aliance a zabezpečovať,

aby rozhodnutia aliance vychádzali z konkrétnej práce univerzitných tímov. Zároveň bude zastupovať alianciu v diskusiách na európskej úrovni. Prezident ENLIGHT predsedá riadiacej rade rektorov desiatich členských univerzít a vedie alianciu do ďalšej etapy spoločného rozvoja. Prvým prezidentom sa stal profesor Anders Hagfeldt, rektor Uppsalskej univerzity.

DIVADLO ORDINARY THINGS AJ LUDOVÉ TANCE

UK pripravila pre hostí partnerských univerzít okrem odborného programu aj spoločenské a kultúrne podujatia. Účastníci zažili experimentálne multižánrové predstavenie Ordinary Things (Obyčajné veci), ktoré divadelné združenie Med a prach napísalo a našťudovalo priamo pre toto podujatie. Po záverečnej gala večeri v Moyzesovej sieni Filozofickej fakulty UK vystúpil folklórny súbor Gymnik pôsobiaci pri FTVŠ UK. Pre zahraničných hostí pripravil aj malý workshop slovenských ľudových tancov, ktorý sa stretol s pozitívnym ohlasom. „Bolo to mimoriadne inšpiratívne, zmysluplné a skvelo zorganizované stretnutie, ktoré prinieslo nové podnety a energiu pre celú rodinu ENLIGHT,“ uviedla Leah Vandever.

ČO PRINIESLO 5 ROKOV ENLIGHT NAŠEJ AKADEMICKEJ KOMUNITE

- 552 našich študentov a študentiek absolvovalo mobility na partnerských univerzitách;
- 165 pedagógov, výskumníkov a zamestnancov UK vycestovalo na partnerské univerzity;
- 118 našich zamestnancov, akademikov a študentov sa podieľa na riešení 32 grantových projektov ENLIGHT;
- UK pripravila 29 podujatí Regionálnej akadémie vrátane strategických spoluprác s Verejným ochrancom práv SR (ombudsmanom) a občianskym združením Clowndoctors;
- fungujú iniciatívy, ktoré spájajú univerzity ENLIGHT s partnerskými samosprávami;
- prebehlo 12 tréningov zameraných na vzdelávanie založené na výzvach (challenge-based education) pre našich vyučujúcich;
- UK rozvíja ponuku virtuálnych kurzov pre študentov a študentky aliančných univerzít: len tento akademický rok ich je 37;
- univerzita pripravuje pilotné kurzy celoživotného vzdelávania;
- členovia akademickej obce UK získali ocenenia na podujatiach v rámci aliance:
 - Daniel Klimovský a Martina Benzoni Baláž získali ENLIGHT Teaching & Learning Award 2024 za kurz Verejná politika na Slovensku;
 - študentka Lívia Rosina získala 2. miesto v ENLIGHT Inclusion Award 2025 za svoj projekt WheelShare;
- výskumné konzorcium šiestich univerzít ENLIGHT, vrátane UK, získalo grant programu Horizont Európa na projekt s názvom Demokratická gramotnosť a humor (Democratic Literacy and Humour – DELIAH).

ENLIGHT PARTNERS ARE BECOMING NATURAL CHOICE

Jonathan Schalk, Head of the ENLIGHT Office at Uppsala University, has been with ENLIGHT from the very beginning. ENLIGHT has expanded student mobility options, strengthened academic networks, and inspired new teaching approaches across partner universities, he says for Naša univerzita.

What are – in your opinion – the most visible achievements of ENLIGHT in the 5 years of its existence?

I think we have done a lot of development in creating a shared understanding of what we need to change in terms of international mobility of students. The most common international mobility type was an exchange semester. All the universities have processes for that. With the framework called Enlight stepping stones we now have different types of mobility formats and the universities are starting to make changes in processes for students. For making sure that it is easier for the students to apply and to choose from various types of mobilities.

New president of ENLIGHT Andres Hagfeldt, rector of Uppsala University, and ENLIGHT co-ordinator at Comenius Jozef Tancer cut the ENLIGHT birthday cake

There are several different formats, such as virtual mobility or Blended Intensive Programmes. It is less complicated to apply and students also receive an Erasmus grants for them. This relates very much to the core what Enlight should be – to make the movement of students easier.

What did ENLIGHT bring for academics?

Thanks to the different calls – Incubator grants, ENLIGHT Thematic Network Grants we have been successful in creating a quite large network of academics. Through those calls we have more than thousand different relationships between academics. This leads to developing joint educational activities – course units, doctoral summer schools, joint research proposal. There has been already some success in applying for bigger grants, like Horizon. We are starting to see that the ENLIGHT partners are becoming more natural choice for many people who do not already have established international academic network. Many more see it as an entry point in establishing themselves internationally. That a great development. Thanks to ENLIGHT, the community building has expanded.

Can you see changes in teaching?

Definitely. One of the objectives of European alliances is to be innovative in their educational approach. Our annual ENLIGHT Teaching and Learning Conference is a great tool to share different ideas between the partners, to see how they motivate their students, how they build their courses, use different methodologies. As far as I have seen what other alliances are doing, the ENLIGHT Teaching and Learning conference is probably the biggest one and most developed one. It is also a recurring, annual event, so now it has become an anticipated event. I would say it is one of the most successful developments of ENLIGHT. Many of the relationships that we see between teachers have emerged from the conference. We are starting to see that educational programmes are scrutinising each other, looking at academic offers, to see whether there are course units they could borrow into their curriculum. For example, in Uppsala, one of our courses has now been included as an elective course in a master programme in Galway. And we see similar examples like that elsewhere.

UNIVERZITNÝ UNIKÁT

naša univerzita 37

Foto: Marco Baláž

Prístroj na určovanie množstva kyslíka v krvi Haldaneovou metódou z konca 19. a začiatku 20. storočia, ktorý v minulosti používali študenti druhého ročníka na praktických cvičeniach z fyziológie. Umožňoval určiť aj kyslíkovú kapacitu krvi a kyslíkový deficit. Tento prístroj bol neskôr nahradený elektronickými oxymetrami, ktoré sa v súčasnosti bežne používajú pri vyšetreniach pacientov. Historický oxymeter sa nachádza v zbierkach Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Martine.

OCENENÝ PROJEKT ENLIGHT: NETRADIČNÉ SPOJENIE ENVIRONMENTALISTIKY S BEZBARIÉROVOŠŤOU

Lívia Rosina je študentka 2. ročníka magisterského štúdia environmentalistiky na Prírodovedeckej fakulte UK. Po siedmich rokoch štúdia a života v Prahe, kde absolvovala bakalárske štúdium na Karlovej univerzite, sa rozhodla vrátiť do Bratislavy. Po dvojročnej pauze, počas ktorej pracovala na ústredí Slovenského skautingu a cestovala, si vedome zvolila návrat domov. Ako hovorí, stratila časť akademického komfortu, no získala blízkych ľudí, silné komunity a priestor pre rodinný život.

OD SKAUTSKÝCH VÝZIEV K PROJEKTU PRE MLADÝCH NA VOZÍKU

Skauting je pre Líviu kľúčovou životnou líniou – venuje sa mu od detstva a formoval aj jej citlivosť k prírode a ľuďom so znervýhodnením. V rámci skautských výziev (tzv. „bobríkov“) sa dostala k občianskemu združeniu Imobilio, ktoré sa venuje ľuďom s telesným znervýhodnením. „Začala som koordinovať dobrovoľnícku pomoc zo strany skautov a chcela som, aby naše deti prirodzene prichádzali do kontaktu s ľuďmi na vozíku,“ vysvetľuje. Podľa nej je kľúčové, aby deti vnímali prítomnosť ľudí so znervýhodnením ako normálnu súčasť každodennosti.

Postupná spolupráca – od brigád až po benefičné divadelné predstavenie – ju priviedla k blízkemu vzťahu s komunitou Imobilio, najmä s Peťom, mladým mužom na vozíku, ktorý sa neskôr stal jedným z kľúčových partnerov projektu. Keď Lívia nastúpila do ročného vzdelávacieho programu na Sokratovom inštitúte, stála pred úlohou vybrať si tému spoločensky prospešného projektu. Pôvodne uvažovala o vzdelávaní žien, napokon sa však rozhodla rozvinúť tú oblasť, ktorú už pozná – dlhodobú spoluprácu s ľuďmi so znervýhodnením.

ŠTYRI WORKSHOPY, FESTIVAL A DESIATKY ROZHovorov

Projekt, ktorý neskôr získal ocenenie v aliancii ENLIGHT, vznikol z veľmi dôkladného mapovania reality. „Najprv sme museli urobiť rešerš aktuálnej

Text: Eva Kopecká
Foto: Katarína Hrabušová

situácie – zistiť, aké sú potreby ľudí so znevýhodnením, čo už v tejto oblasti existuje a kde sú medzery,” opisuje Lívia. To znamenalo desiatky telefonátov a osobných stretnutí – s ľuďmi na vozíku, s odborníkmi aj s organizáciami, ktoré sa inklúzií venujú. Postupne sa ukázalo, že jednou zo zásadných chýbajúcich oblastí sú tzv. soft skills, najmä komunikačné a prezentačné zručnosti, teda niečo, čo je dôležité pre každého mladého človeka, no pre ľudí so znevýhodnením často životne podstatné pri hľadaní práce či presadzovaní vlastných potrieb.

Jadro projektu tak tvorili štyri celodenné sobotné workshopy, ktoré sa konali v bezbariérových priestoroch Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK. Najst miesto, ktoré je naozaj bezbariérové, vrátane toaliet, a zároveň zadarmo, sa ukázalo ako samostatná disciplína. Workshopy viedli externí lektori na princípoch neformálneho vzdelávania, ktoré Lívia pozná zo skautingu: prednášky nahradili aktivity, hry a praktické cvičenia. Témou bola komunikácia a prezentácia a účastníci si počas štyroch stretnutí postupne pripravovali vlastnú 15-minútovú prezentáciu na ľubovoľnú tému od športu až po zamyslenie o láske.

Pre Líviu bolo kľúčové, aby získané zručnosti neskončili v šuplíku, ale mali konkrétne uplatnenie. Preto ako súčasť projektu od začiatku plánovali aj záverečný festival v Novej Cvernovke, ktorý vytvoril pre účastníkov verejný priestor na vystúpenie pred publikom. „Chcela som,

aby mali kde vyskúšať to, čo sa naučili – postaviť sa pred ľudí, odprezentovať svoju tému, odpovedať na otázky,” hovorí. Na festival napokon prišlo vyše sto ľudí. Počas samotných workshopov sa každé stretnutie končilo večernou diskusiou, ktorú moderoval práve Peťo – muž s komunikačnou bariérou v dôsledku svojho znevýhodnenia. Pre Líviu to bol jeden zo silných momentov projektu: človek, ktorého spoločnosť často automaticky vníma cez jeho obmedzenia, stál v role moderátora a viedol diskusiu s hosťami. Na diskusiách vystupovali ľudia so znevýhodnením od influencera cez paraolymponičku až po vicestarostu. Podujatia boli otvorené verejnosti a prilákali približne dvadsať ľudí na večer, čím vznikol ďalší most medzi komunitou účastníkov a širšou verejnosťou.

KOLKO LUDÍ TVORÍ MALÝ PROJEKT

Na workshopy sa pôvodne prihlásilo deväť účastníkov, napokon ich priebežne zostalo sedem, z toho päť ľudí s telesným znevýhodnením. Lívia zdôrazňuje, že reálny dosah bol oveľa širší – cez rodinných príslušníkov, osobných asistentov, lektorov, dobrovoľníkov a návštevníkov diskusií či festivalu. Dôležitou súčasťou bolo aj zapojenie študentiek z Katedry špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty UK, ktoré pomáhali ako dobrovoľníčky a súčasne získavali priamy kontakt s praxou. Pozvánky na workshopy smerovali zámerne nielen k ľuďom so znevýhodnením, ale aj k „zdravým“ študentom

so záujmom o osobnú asistenciu či zlepšovanie komunikácie; napokon sa zúčastnila jedna študentka pedagogiky bez znevýhodnenia, ktorá sa stala prirodzenou súčasťou skupiny. Projekt realizovala trojica – Lívia, Terézia Šidová (absolventka Prírodovedeckej fakulty UK) a Peter Novota, ktorý je na vozíku a podľa Lívie fungoval aj ako garant z pozície človeka, ktorého sa bariéry bezprostredne dotýkajú. Popri nich však stáli desiatky ľudí od organizácií pôsobiacich v oblasti znevýhodnenia cez skautov, ktorí pomáhali ako dobrovoľníci, až po partnerov na UK, ktorí poskytli priestory a podporu. „Bolo to obrovské, nielen tým, koľko tých ľudí reálne zasiahlo, ale aj nárokmi na komunikáciu a organizáciu,” priznáva Lívia.

PO ENLIGHT-E: UPPSALA, INKLÚZIA A ENVIRONMENTALISTIKA

Projekt sa napokon dostal až do medzinárodného priestoru: v rámci univerzitnej aliancie ENLIGHT získal druhé miesto v kategórii Inklúzia a Lívia si cenu osobne prevzala vo švédскеj Uppsale. Mesto ju očarilo najmä tým, aké prirodzene bezbariérové prostredie ponúka – od sklonov chodníkov cez vodiace pruhy pre nevidiacich až po historickú univerzitnú budovu vybavenú výťahmi, bezbariérovým vstupom a špeciálnymi technickými riešeniami pre ľudí so sluchovým znevýhodnením. „Bolo nádherné vidieť, ako to môže vyzerať, keď sa bezbariérovosť berie vážne aj v starých budovách a v centre mesta,” opisuje.

Dnes považuje za dôležité, že projekt neostal stáť na nej osobne – od začiatku ho tvorili tak, aby ho vedel viac prebrať Peťo a aby mohol pokračovať v jednoduchšej, udržateľnejšej forme. Plánom sú menšie jednorazové workshopy a diskusie, na ktoré už Lívia dohliada z väčšieho odstupu. „Je skvelé vidieť, že sa niekde stretnú ľudia z projektu a ja o tom ani neviem – vtedy mám pocit, že sme spravili kus dobrej práce,” dodáva s úsmevom. Hoci je inklúzia výraznou kapitolou jej života, environmentálne témy sa pre Líviu nikdy nestratili, skôr naopak, postupne ich začala spájať. V diplomovej práci sa venuje adaptácii miest na klimatickú zmenu so zameraním na tzv. ochladzovacie ostrovy, parky či vodné plochy a ich dostupnosť pre ľudí so zníženou mobilitou, predovšetkým pre ľudí na vozíku. Zaujíma ju, či sú tieto priestory naozaj prístupné tým, ktorí ich vo vlnách horúčav potrebujú možno najviac, a poukazuje aj na to, že riešenia navrhnuté pre vodičkarov často automaticky pomáhajú aj ďalším skupinám, napríklad rodičom s kočíkmi či seniorom.

Z PIEŠŤAN DO INDICKÉHO PALÁCA

Text: Barbora Tancerová
Foto: Michal Valentin,
archív Viery Lubošinskej

Zážitky ako z príbehov Tisíc a jednej noci – svadba indickej princeznej za prítomnosti tisícok hostí, lov tigrov na slonoch, ale aj stretnutia s ľuďmi, ktorí tvorili dejiny 20. storočia. Indický denník Viery Lubošinskej (The Indian Diary of Vera Luboshinsky (1938 – 1945)) opisuje Indiu očami vzdelanej ženy, ktorá sa ocitla v srdci tejto krajiny počas vojnových rokov, na dvore kniežaťa v Bhópále. Unikátny prameň vyšiel zásluhou Dušana Deáka z Katedry porovnávacej religionistiky Filozofickej fakulty UK po anglicky vo vydavateľstve Oxford University Press. Pri príležitosti Dňa študentstva dostal za tento výnimočný počin Cenu rektora UK.

S denníkom Viery Lubošinskej sa Dušan Deák, odborník na dejiny, kultúru a jazyky Indie, stretol po prvýkrát už pred 20 rokmi. Na žiadosť Vladimíra Krupu, riaditeľa Balneologického múzea v Piešťanoch, ktoré spravuje časť pozostalosti Lubošinských, spolu s Annou Rácovou pripravil v roku 2006 slovenské vydanie a spracoval k nemu poznámkový aparát. „Už vtedy som však vedel, že táto knižka si zaslúži viac. Jej publikum nie je primárne na našom malom Slovensku, ale v zahraničí, veľmi som preto chcel, aby vyšla po anglicky. Zároveň som mal pocit, že si zaslúži rozsiahlejší výskum – kto boli Lubošinskí, ako sa dostali z Ruska najprv na Slovensko a potom do Indie, kto sú kniežací vládcovia, u ktorých pracovali, čo sa s nimi stalo neskôr,“ hovorí vedec. Keďže medzičasom sa v pozostalosti príbuzných Lubošinských podarilo objaviť aj originál denníka, Dušan Deák vďaka svojim kontaktom na britských univerzitách našiel prekladateľku z ruštiny Rowenu Baldwinovú, ktorej úlohou bolo text preložiť pre globálne anglofónne publikum. Dušan Deák s ňou úzko spolupracoval. Práca bola náročná, denník má vyše 600 rukopisných strán. Prekladatelia tiež museli rozlúštiť autorkino kódovanie textu. Často totiž neuvádzala pravé mená osôb alebo miest. Výskum k rukopisu zaviedol D. Deáka do archívov od Piešťan, cez Prahu, Londýn až po Bhópál. Skúmal tiež literatúru týkajúcu sa cestovateľov do Indie, ktorí sa dostali na rôzne kniežacie dvory, ženskú cestopisnú literatúru o Indii, vzťahy medzi britskou koloniálnou správou a kniežatami, vojnové udalosti týkajúce sa Indie a množstvo ďalších prameňov. Výsledkom je hĺbková úvodná štúdia k anglickému vydaniu denníka, ktorá približuje život jeho autorky a jej manžela a zasadzuje celý text do kontextu.

ŽIVOT PLNÝ ZVRATOV

Kto bola Viera Lubošinská a ako vznikol unikátny denník? Pochádzala z bohatej a vplyvnej ruskej rodiny, jej otec bol profesorom ekonómie v Moskve, predrevolučným politikom a členom štátnej dumy, ona sama študovala právo vo Švajčiarsku. Vydala sa za aristokrata Marka Lubošinského a v rokoch pred prvou svetovou vojnou sa pohybovali medzi intelektuálnou elitou Ruska. Po úteku pred bolševikmi sa usadili najprv v Prahe, vďaka kontaktom s riaditeľom piešťanských kúpeľov Ľudovítom Winterom žili od roku 1927 v Piešťanoch, kde sa Mark stal riaditeľom hotela Thermia Palace. V období medzi dvoma svetovými vojnami boli piešťanské kúpele vychýreným miestom pobytov európskej aj svetovej smotánky, najmä

zásluhou ich majiteľa Ľudovíta Wintera. V Piešťanoch sa liečili viacerí maharadžovia (hinduistickí vládcovia) a navábovia (moslimskí vládcovia) indických kniežatstiev. Dvakrát tu bol aj Hamídulláh Khán, naváb indického štátu Bhópál. Markovi Lubošinskému ponúkol prácu na svojom kniežacom dvore. Do Indie s ním išla aj jeho manželka Viera, ktorá ich pobyt zachytila v denníku. Už od začiatku ho písala s tým, že ho budú čítať aj iní ľudia, predovšetkým jej sestra s rodinou, uvažovala však aj o publikovaní. Jej postrehy z Indie – napríklad o svadbe princeznej alebo sviatku Hólí – vyšli už počas vojnového Slovenského štátu v rôznych slovenských novinách a časopisoch.

SEDEM ROKOV V INDIÍ

Markovi naváb zveril časť účtovníctva a správu niektorých majetkov. Okrem toho dostal na starosť vybudovať v paláci európsku kuchyňu a usporadúvať veľké štátne slávnosti, ako bola svadba panovníkovej dcéry či oslavy jeho narodenín. Každoročne tiež sprevádzal jeho manželku – bégam Maimúnu Sultán – na jej letných pobytoch v Himalájach alebo na juhu Indie. V Bhópále však zároveň musel o vplyv zápasit' s miestnymi šľachticmi a navábovými príbuznými. Viera aktívne pomáhala manželovi a tiež pracovala v miestnom Červenom polmesiaci, období Červeného kríža v islamskom prostredí. V denníku pútavým štýlom opisuje zážitky zo života na kniežacom dvore, stretnutia s ľuďmi všetkých spoločenských vrstiev, cestovanie po krajine, prírodu i pamiatky. Zaujímala sa o náboženstvá, kastový systém, veľmi zaujímavo opisuje tradičné liečiteľské techniky, približuje svoje stretnutia s rôznymi duchovnými osobami. „Sama aktívne skúmala Indiu aj s pomocou kníh, ale predovšetkým diskusiami a kladením otázok.

Pokúšala sa objaviť „indickú Indiu“, ktorú si pred príchodom predstavovala ako krajinu duchovnosti, jogínov a rozmanitých kultúrnych praktík. Dáva však priestor rôznym hlasom, často kritizuje, ukazuje, ako idealizované predstavy narážajú na indickú realitu. Jej túžba zažiť, učiť sa a niekedy sa aj vysmiať, ako aj chyby, ktorým sa nevyhla, dodávajú jej textu kvalitu, ktorú možno oceniť aj dnes,“ hovorí Dušan Deák. Opisuje tiež svoje stretnutia s vtedajšími osobnosťami Indie – osobne spoznala Džaváharlála Néhrúa, vicekráľa Indie markíza Linlithgowa, poetku a političku Saróddžini Naidúovú, Ánandamají Má, ktorá je považovaná za jednu z najväčších svätíc Indie 20. storočia, stretla sa s otcom Pakistanu Muhammadom Alím Džinnáhom a jeho sestrou Fátimou, obdivovala Mahátmu Gándhího, ktorému držala palce v boji s britskou koloniálnou správou.

NÁVRAT DO ČESKOSLOVENSKA

V Indii Lubošinskí nakoniec zostali 7 rokov, do decembra 1945. Medzitým sa Európou prehnala 2. svetová vojna, v Československu potom v r. 1948 prišiel komunistický prevrat. Ako ruskí emigranti a ľudia s kontaktmi na Západe sa Lubošinskí snažili na seba neupozorňovať, obaja dožili v zabudnutí. Kniežacia rodina, u ktorej pracovali, sa v roku 1947 rozdelila podobne ako krajina – časť odišla do Pakistanu, časť zostala v Indii. Dnes sú z ich potomkov diplomati, politici, kriketoví funkcionári či bollywoodsky herec. Dušanovi Deákovi sa podarilo skontaktovať s jedným z vnukov bégam, Šahrjárom Chánom, bývalým štátnym tajomníkom pakistanského ministerstva zahraničných vecí. Napísal k denníku, v ktorom aj vystupuje, predslov a zaspomínal si na detstvo v paláci svojej starej mamy, kde stretával Marka a Vieru.

HISTORICKÝ PRAMEŇ AJ PÚTAVÉ ČÍTANIE

Okrem toho že ide o kvalitný literárny text, Denník Viery Lubošinskej je unikátnym historickým zdrojom. „Je to jedinečný základný prameň, siahne po ňom historik modernej Indie, ktorý skúma akýkoľvek jej aspekt – sociálne štruktúry, dejiny kniežatstiev, boj za nezávislosť, vzťahy medzi náboženstvami, postavenie žien,“ hovorí Dušan Deák. Kniha tiež zaujme každého, kto kedy bol v Indii alebo sa tam chystá. „Do istej miery je to obraz zaniknutého sveta, Indie, ktorá už neexistuje. Ale zároveň pri tej obrovskej rozmanitosti tejto krajiny aj dnešný cestovateľ narazí na mnohé z toho, čo Viera Lubošinská tak farbisto opísala.“

POSÚVA HRANICE ČISTENIA ODPADOVÝCH VÔD

Laureátom ocenenia Mladý vedecký pracovník sa v roku 2025 stal Olivier Monfort z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Slovenská akadémia vied a Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností mu toto ocenenie udelili v rámci podujatia Vedec roka SR, na ktorom každoročne vyberajú významné vedecké osobnosti zo všetkých oblastí vedy a techniky.

Olivier Monfort pochádza z Bretónska, vedecká kariéra ho však od brehov Atlantiku zaviedla do vnútrozemskej Bratislavy. Pôsobí ako vedúci Katedry anorganickej chémie Prírodovedeckej fakulty UK, kde vedie výskumnú skupinu M2. Ocenenie získal za nové poznatky o modifikácii MXenov s cieľom zvýšiť ich účinnosť pri degradácii perzistentných polutantov vo vode a za významný prínos k objasneniu mechanizmov fotokatalytických reakcií pri čistení odpadových vôd.

Vaša výskumná skupina sa volá M2. Čo sa za tým skrýva?

Vytvorili sme ju s kolegom Martinom Motolom, skratka je to slovná hračka: je od našich priezvisk – Monfort a Motola – a je to tiež z našej expertízy – materiály a mechanizmy. V našej skupine sú tiež dvaja postdokovia a šiesti doktorandi. Pokračujeme vo výskumoch, ktoré začal náš bývalý školiteľ, profesor Gustáv Plesch.

Čo konkrétne skúmate?

Zaoberáme sa nanomateriálmi určenými na čistenie odpadových vôd. Naším cieľom je pochopiť, ako a prečo fungujú procesy, ktoré skúmame, a zistiť, či má zmysel ich aplikovať v skutočných odpadových vodách. Ďalším cieľom je vývoj netoxických, udržateľných a efektívnych nanomateriálov. Ja konkrétne skúmam materiály na báze železa. V súčasnosti sa tiež zameriavam na výskum MXenov na báze železa.

Čo sú MXeny?

MXeny predstavujú novú kategóriu nanomateriálov, ktoré boli objavené pomerne nedávno – v roku 2011 – a v súčasnosti vzbudzujú veľký záujem. Ide o dvojrozmerné (2D) materiály, ako sú napríklad grafén a chalkogenid prechodného kovu (TMD), avšak tvoria ich kovové karbidy, nitridy alebo karbonitridy. Tieto nanomateriály majú špecifické vlastnosti, ich povrch je možné modifikovať, čím sa dá ovplyvniť ich reaktivita. Inými slovami, môžeme „namodelovať“ ich povrchovú chémiu podľa typu aplikácie.

Aké využitie týchto MXenov skúmate vo vašej skupine?

MXeny sa doteraz skúmali najmä pre aplikácie v energetike, no na Prírodovedeckej fakulte UK sme priekopníkmi ich využitia vo forme oxidov na čistenie odpadových vôd. V laboratóriách skúmame, ako MXeny reagujú s molekulami prítomnými v odpadových vodách. Súčasné systémy

nedokážu vodu úplne vyčistiť a nespracované znečisťujúce látky sa uvoľňujú do prírodného prostredia, napríklad zvyšky antibiotík. Pri výskume používame nielen vodu, ktorú si sami „znečistíme“ na experimentálne účely, ale aj reálnu odpadovú vodu z bratislavskej mestskej čistiarny odpadových vôd. Procesy, ktoré skúmame, sa nazývajú pokročilé oxidačné procesy, pretože využívajú veľmi reaktívne a oxidačné radikály, ktoré účinne degradujú organické molekuly.

Skúmate tiež aktiváciu reakcií MXenov pôsobením slnečného svetla. Ako to funguje?

Samotný materiál, len tým, že sa nachádza vo vode, nedokáže úplne odbúrať znečisťujúce látky – je potrebné mu dodať energiu. Na tento účel využívame svetlo. V laboratóriu používame fotoreaktor, ktorý generuje UVA žiarenie podobné prirodzenému slnečnému svetlu. Svetlom aktivujeme nanomateriály, tento princíp sa nazýva fotokatalýza. Ďalšou možnosťou, ako zvýšiť účinnosť degradácie, je použitie zelených oxidačných činidiel. Tie podporujú tvorbu radikálov. Používame napríklad peroxid vodíka, ktorý je lacný a netoxický. V kombinácii s našim nanomateriálom a svetlom vznikajú hydroxylové radikály, ktoré sú mimoriadne reaktívne a reagujú so širokou škálou znečisťujúcich látok.

Kde vidíte budúcnosť čistenia pomocou vašich postupov?

Vývoj takýchto pokrokových metód má za cieľ ich aplikáciu všade! V bežnom živote môžu byť použité ako dodatočný proces čistenia vôd. Cieľom je zvýšiť podiel upravených odpadových vôd, ktoré je možné opätovne využiť v obehovom hospodárstve, napríklad na zavlažovanie polí. Výzvou zostáva, ako to zabezpečiť vo veľkých krajinách, ako sú Španielsko, Grécko či Francúzsko, kde najmä na juhu už čelia vážnym problémom s nedostatkom vody. Situácia sa zhoršuje aj v Bretónsku, odkiaľ pochádzam – kedysi tam boli dostatočné zásoby podzemnej vody, no v posledných rokoch sa objavujú letá, keď je zakázané polievať záhrady, pretože vody niet.

Získali ste ocenenie Mladý vedecký pracovník roka. Znamená to, že sa vám podarilo dosiahnuť v tomto výskume niečo nové?

Áno, išlo o dve oblasti, v ktorých sa mi podarilo publikovať kvalitné články. V prvej oblasti som sa zameriaval na objasnenie mechanizmov, ktoré doteraz neboli v literatúre úplne popísané alebo boli interpretované nesprávne. Druhou

„POKROKOVÉ METÓDY MÔŽU ZVÝŠIŤ PODIEL UPRAVENÝCH ODPADOVÝCH VÔD, KTORÉ JE MOŽNÉ OPÄTOVNE VYUŽIŤ V OBEHOVOM HOSPODÁRSTVE, NAPRÍKLAD NA ZAVLAŽOVANIE POLÍ.“

oblasťou boli spomínané MXeny, o ktorých sme publikovali výsledky týkajúce sa modifikácie povrchu oxidáciou s cieľom čistenia odpadových vôd. Chcem však zdôrazniť, že ocenenie, ktoré som získal, je výsledkom spolupráce, ktorú koordinujem. Som za to veľmi vďačný, pretože je to ďalší dôkaz, že na Slovensku vieme robiť špičkovú vedu.

S kým konkrétne spolupracujete?

Prípravovať MXeny sme sa učili v USA, ich objaviteľ, profesor Yury Gogotsi, bol niekoľkokrát na Slovensku, jeho bývalý doktorand, profesor Michael Naguib z Tulane University v New Orleans, je naším partnerom a často s nami spolupracuje. Moja postdoktorandka Shalu Shalu uňho absolvovala stáž. Na procesoch čistenia spolupracujeme s CNRS a Université Clermont Auvergne vo Francúzsku a máme partnerov aj v Číne a Českej republike. U nás doma spolupracujeme s Centrom pre nanotechnológie a pokrokové materiály (CENAM) na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK a so Slovenskou technickou univerzitou.

Aká bola vaša cesta z Francúzska do Bratislavy? Prečo ste začali uvažovať o štúdiu na vysokej škole na Slovensku?

O Slovensku som niečo vedel už na strednej škole. Naša regionálna metropola mala družbu s viacerými mestami

v Európe a raz, keď organizovali festival, pozvali aj stredoškolákov z bilingválneho Gymnázia Metodova v Bratislave. Dostal som ich vtedy na starosť a s niektorými sme sa spriatelili a zostali v kontakte. Bakalárske štúdium chémie som absolvoval doma v Bretónsku, na Université de Rennes. Mojm školicom bol Čech – on sám sa označoval ako Čechoslovák – a odporučil mi poobzerať sa po magisterskom štúdiu v Česku alebo na Slovensku. Vybral som si Univerzitu Komenského v Bratislave.

Študovali ste anglický program?

Nie, slovenský. Kým som sa nenaučil po slovensky, bolo to náročné, ale vyučujúci mi veľmi vychádzali v ústrety, pomáhali mi aj spolužiaci. Po čase som sa tu cítil tak dobre, že som zostal aj na doktorát. Do Francúzska som sa vrátil na postdoktorandský pobyt. Snažil som sa potom získať stabilné miesto výskumníka, ale nedarilo sa mi to: niekoľkokrát som skončil medzi top kandidátmi, ale vedecká politika uprednostňuje cudzincov. Medzitým sa naskytla príležitosť získať asistentské miesto v Bratislave, rozhodol som sa vrátiť na Slovensko. Ďakujem Francúzsku, že ma nevybralo, pretože teraz som hrdý na to, že pracujem na Slovensku, kde môžem preukázať svoje kvality a ukázať, že Slovensko má veľký potenciál.

Francúzi sú povestní svojím vzťahom ku gastronómii, dobrému jedlu a vínu. Ako ste si v tomto smere zvykli na Slovensku?

V prvom rade som Bretónec, nie Francúz! Slovenská kuchyňa mi veľmi chutí, hoci je masnejšia ako tá, na ktorú som bol zvyknutý. Miloval som halušky, pirohy, rezne. Teraz musím, žiaľ, dodržiavať bezlepkovú diétu, už si ich nemôžem dopriať. Pokiaľ ide o víno, bol som pozitívne prekvapený, aké máte dobré biele víno. Chodievam s priateľmi na Malokarpatskú vínnu cestu a tam sa mi stalo, že keď majiteľ vinárstva zistil, že som z Francúzska, vytiahol pre mňa na ochutnávku svoje najlepšie. Bol som pozitívne diskriminovaný!

Myslíte si, že sme dostatočne otvorení voči cudzincom?

Celkovo si myslím, že áno, hoci v porovnaní s Francúzskom ste stále veľmi jednoliata spoločnosť, čo sa týka napríklad farby pleti alebo náboženstva. Ale osobne som sa cítil vždy prijatý, najmä keď ľudia videli, že sa snažím hovoriť po slovensky. Úroveň internacionalizácie, minimálne na našej fakulte a katedre, je veľmi dobrá. Okrem mňa máme na katedre zamestnancov z Ukrajiny, Japonska, Číny a Indie. Ako skvelú vec vnímam otvorenie univerzitného Welcome Centra, moji doktorandi s jeho službami už mali výborné skúsenosti.

REKTOR UK UDEILIL OCENENIA ZA NAJLEPŠIE DIZERTAČNÉ PRÁCE V ROKU 2025

V novembri 2025 sa v Aule UK uskutočnili slávnostné promócie absolventov doktorandského štúdia. Súčasťou ceremoniálu bolo odovzdávanie Cien rektora za vynikajúce dizertačné práce.

Medzi vedeckými nádejami, ktoré si prevzali Cenu rektora za najlepšiu dizertačnú prácu, sú Jana Zigo z Právnickej fakulty UK s témou alternatívneho riešenia doménových a autorskoprávných sporov v online prostredí, Dalibor Makovník z Filozofickej fakulty UK za výskum nekauzálného vysvetlenia v prírodných vedách, Katarína Tobiašová z Jesseniovej lekárskej fakulty UK za identifikáciu biomarkerov pľúcneho karcinómu a Claudia Čičáková z Prírodovedeckej fakulty UK za prácu v oblasti elektrochemickej dekontaminácie vôd na zaťažených lokalitách.

Rektor Marek Števec vo svojom akademickom prejave apeloval na dôležitosť vedeckého bádania ako nástroja na zlepšovanie spoločnosti.

CLAUDIA ČIČÁKOVÁ Čím ste sa vo svojej dizertačnej práci zaoberali?

Moja dizertačná práca bola zameraná na štúdium a aplikáciu elektrochemických prístupov pri dekontaminácii podzemných a skládkových vôd na vybraných lokalitách environmentálnych záťaží Slovenskej republiky. Cieľom bolo optimalizovať podmienky elektrolýzy a vyhodnotiť účinnosť vybraných elektrochemických metód pre odstraňovanie rôznych skupín kontaminantov. V laboratórnych aj v terénnych experimentoch sa potvrdilo, že tieto metódy dokážu veľmi efektívne degradovať znečisťujúce látky.

Čo by ste odporučili súčasným a budúcim doktorandom a doktorandkám pri písaní dizertačnej práce?

Odporúčila by som im, aby boli vytrvalí a systematickí vo svojej práci. Výskum sa často nevyvíja lineárne a je úplne prirodzené, že experimenty treba opakovať, prípadne je potrebné upraviť metodiku. Rovnako je dôležité poctivo si pripravovať napríklad aj konferenčné príspevky, ktoré im následne pomôžu zorientovať sa medzi množstvom dát, čo následne to vedie zúročiť nielen pri písaní publikácií, ale aj pri písaní samotnej dizertačnej práce.

JANA ZIGO Čím ste sa vo svojej dizertačnej práci zaoberali?

Venovala som sa alternatívnym možnostiam riešenia sporov v online prostredí, najmä v súvislosti s doménovými a autorskoprávnymi konfliktmi. Skúmala som, ako sa tieto spory dajú riešiť aj inak než prostredníctvom klasických súdov a čo to môže znamenať pre prax v čase, keď sa digitálne prostredie veľmi rýchlo mení. Ide o mimoriadne aktuálnu tému, ktorá sa intenzívne rieši aj na medzinárodnej úrovni.

Ste držiteľkou ceny za najlepšiu dizertačnú prácu. Čo pre vás toto ocenenie znamená?

Je to pre mňa obrovská česť. Som za toto ocenenie nesmierne vďačná a veľmi si ho vážim, pretože pre mňa predstavuje

uznanie práce a úsilia, ktoré som vložila do svojho doktorandského štúdia, a zároveň aj silnú motiváciu pokračovať v tejto oblasti ďalej. Chcem však povedať, že v tomto smere patrí obrovská vďaka môjmu školiteľovi docentovi Martinovi Husovcovi za jeho cenné rady pri smerovaní a realizovaní výskumu, ako aj za jeho mimoriadnu trpezlivosť. Rovnako tak patrí veľká vďaka aj mojim kolegom, ktorí mi boli počas celého štúdia nápomocní a podporovali ma nielen odborne, ale aj ľudsky.

KATARÍNA TOBIÁŠOVÁ Čím ste sa vo svojej dizertačnej práci zaoberali?

Spracúvala som tému pľúcneho karcinómu, a to kategóriu tzv. nemalobunkového pľúcneho karcinómu, pri ktorom vďaka objaveniu onkogénnych mutácií došlo za posledných 20 rokov k zásadnému rozšíreniu liečebných možností.

Čo by ste odporučili súčasným a budúcim doktorandom a doktorandkám pri písaní dizertačnej práce?

Pokiaľ je to možné, je dobré zodpovedať si otázku, aký to bude mať všetko význam, prečo to robím, prečo ma zaujíma táto téma a podobne. Mne pri písaní pomáhala myšlienka, že moja práca možno bude malým dielikom, ktorý prispeje k zlepšeniu poznatkov a liečby onkologických pacientov. Ďalej je naozaj dobré vedieť si stanoviť hranice – najmä vo vzťahu k tomu, koľko práce ste reálne schopní urobiť počas dňa, ktorý má obmedzený počet hodín (a ešte by počas nich bolo fajn si aj navariť, upratať, pospať). A v neposlednom rade... treba vedieť aj oddychovať, pretože každý sa po čase preťažuje a potrebujeme na chvíľu odstup, nielen pre svoje zdravie, ale aby sme sa na veci mohli pozrieť jasnejšie, s novými nápadmi.

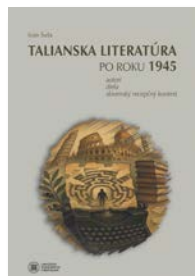
KNIŽNÉ TIPY VYDAVATEĽSTVA UK

TALIANSKA LITERATÚRA PO ROKU 1945. AUTORI, DIELA, SLOVENSKÝ RECEPČNÝ KONTEXT

Autor: Ivan Šuša

Rok vydania: 2025

Dostupnosť: v predaji

Vysokoškolská učebnica sa časovo týka 2. polovice 20. storočia, teda povojnového obdobia, ktoré prinieslo Taliansku demokratický charakter, výrazný hospodársky rozvoj, ale aj socio-ekonomické regionálne nerovnosti, čierne a červený terorizmus, politické rozpory medzi kresťanskou demokraciou a socialistami, či rozvoj mafie. Autor sleduje vývinové tendencie v literatúre po roku 1945, selektuje významné literárne a intelektuálne osobnosti, predstavuje ich, vysvetľuje ich najvýznamnejšie diela vo vývinovom kontexte a napokon poukazuje na ich osud v slovenskom prekladovom a recepčnom prostredí. Čitateľom ponúka aj doplnkové texty, ktoré im dodajú ďalšie zaujímavé informácie, naučia ich kriticky a „mediareálovo“ myslieť a uvažovať a rovnako ich nasmerujú na ďalšie publikácie, ktoré sa zaoberajú danou tematikou. Doc. PhDr. Ivan Šuša, PhD., pôsobí na Katedre romanistiky FiF UK v Bratislave.

GENETIKA V PRÍKLADOCH

Autori: Regina Sepšiová a kolektív

Rok vydania: 2025

Dostupnosť: online na https://stella.uniba.sk/texty/PRIF_kol_genetika_prikklady.pdf

Publikácia je zameraná na problémové úlohy z oblasti genetiky a ich riešenia, no každá kapitola pozostáva aj zo stručného teoretického výkladu danej problematiky, v rámci ktorej sa autori venujú prenosu genetickej informácie, základom mendelistickej genetiky, pohlavným chromozómom, analýze dedičnosti, genetike populácií a podobne. Súčasťou textu sú názorné schémy, ilustrácie či tabuľky. Cieľom textu je sprostredkovať študentom nielen teoretické poznatky, ale i praktické zručnosti potrebné na zvládnutie problematiky základných princípov dedičnosti. Členovia autorského kolektívu, ako i jeho vedúca RNDr. Regina Sepšiová, PhD., pôsobia na Katedre genetiky Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Aktívne sa zapájajú do propagácie štúdia genetiky medzi stredoškólami v rámci projektu Genetika na kolesách.

METODIKA SOCIÁLNO- -PSYCHOLOGICKÉHO TRÉNINGU V PROSTREDÍ ŠKOLY

Autorka: Miroslava Lemešová

Rok vydania: 2025

Dostupnosť: v predaji

Učebnica opisuje sociálno-psychologický tréning ako vzdelávací predmet. Približuje históriu vzdelávania touto formou v školskom i mimoškolskom prostredí, zdôrazňuje jej potenciál a upozorňuje na možné úskalía zážitkového učenia. Samostatnú pozornosť venuje práci so skupinou, jej dynamike a kompetenciám osoby vedúcej tréning. Ponúka detailný „cestovný poriadok“ plánovania – od výberu témy po hodnotenie výsledkov, s praktickými príkladmi a tipmi. Nechýbajú odporúčania pre inkluzívne skupiny, etické zásady, návody na riešenie náročných situácií ani tipy na vytvorenie bezpečného a tvorivého prostredia. Kniha je určená tým, ktorí majú tréning pripraviť a viesť, aj tým, ktorí sa pripravujú na prácu so skupinou s cieľom rozvíjať sociálno-psychologické kompetencie a zručnosti.

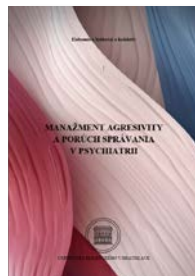
Mgr. Miroslava Lemešová, PhD., pôsobí na Katedre pedagogiky Pedagogickej fakulty UK.

MANAŽMENT AGRESIVITY A PORÚCH SPRÁVANIA V PSYCHIATRII

Autori: Ľubomíra Izáková a kolektív

Rok vydania: 2025

Dostupnosť: online na https://stella.uniba.sk/texty/LF_kol_psychiatria_manazment_agresivity_poruchy_spravania.pdf

Manažment agresivity je súčasťou každodennej praxe v zdravotnej starostlivosti. Hoci je ideálom predchádzať agresívnemu správaniu prostredníctvom proaktívnych stratégií a účinných deeskaláčnych techník, realita nemocničného prostredia niekedy vyžaduje použitie obmedzovacích prostriedkov. Táto oblasť je komplexná a v niektorých aspektoch aj kontroverzná. Jej správne pochopenie a aplikácia sú kľúčové pre ochranu pacientov aj personálu. Manažment agresivity si vyžaduje multidisciplinárny prístup, priebežné vzdelávanie, dodržiavanie právnych noriem a rešpektovanie ľudskej dôstojnosti. Publikácia ponúka širokospektrálnu analýzu problematiky. Vedúca autorského kolektívu doc. MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD., pôsobí na LF UK a je prednostkou Psychiatrickej kliniky LF UK a UNB.

Praktické, kvalitné a štýlové!
Také sú tričká, mikiny a doplnky s logom
univerzity a fakúlt, ktoré nájdete
v Infocentre UK alebo na našom ehsope.

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

e-shop.uniba.sk

uniba.sk

[Comenius.University](https://www.facebook.com/Comenius.University)

[Comenius.University](https://www.instagram.com/Comenius.University)

[school/comeniusuniversity](https://www.linkedin.com/school/comeniusuniversity)

[UniverzitaKomenskehoBratislava](https://www.youtube.com/UniverzitaKomenskehoBratislava)

[ComeniusUni](https://twitter.com/ComeniusUni)

[comenius.university](https://www.tiktok.com/comenius.university)

[comenius.university](https://www.snapchat.com/add/comenius.university)